

EKONOMI-
HÖGSKOLAN

Storlek spelar roll, typ

En jämförande studie mellan företagsstorlek och redovisning av
utvecklingsutgifter enligt IAS 38 i svenska börsnoterade teknikbolag

Författare

Oscar Ahlqvist, Oscar Ek, Erik Wiberg

Handledare

Johan Dergård

Företagsekonomiska institutionen
Lunds universitet

FEKH69
1 juni, 2026

Förord

Vi vill börja med att tacka vår handledare Johan Dergård för handledningar som inte bara bjudit på goda råd och värdefulla insikter, utan även humor och skratt. Vi vill också passa på att tacka Richard Peters på Deloitte för ditt bidrag till förståelsen för ämnet i praktiken.

Avslutningsvis vill vi passa på att rikta ett stort tack till vår opponentgrupp. Utan er exemplariska opponering hade uppsatsen fått ett helt annat utfall.

Lund, 1 juni 2026

Sammanfattning

Examensarbete titel: Storlek spelar roll, typ.

Seminariedatum: 4:e juni 2026.

Kurs: FEKH69, Examensarbete i redovisning, 15 HP.

Författare: Oscar Ahlqvist, Oscar Ek, Erik Wiberg.

Handledare: Johan Dergård.

Nyckelord: IFRS, IAS 38, Signalering, Redovisningskonservatism, Transparens inom redovisning, Storlek, Teknikbolag.

Forskningsfråga: Kan teknikbolags storlek förklara dess redovisning av utvecklingsutgifter enligt IAS 38?

Syfte: Syftet med studien är att undersöka i vilken utsträckning bolagsstorlek förklarar svenska börsnoterade teknikbolags redovisning av utvecklingsutgifter enligt bestämmelserna i IAS 38.

Metod: Uppsatsen tillämpar en kvantitativ forskningsdesign. Graden av aktivering av utvecklingsutgifter, av- och nedskrivningstakten och särredovisning av kostnadsförda utvecklingsutgifter studeras under 2020-2025. Statistiska analyser genomförs via Spearmans rangkorrelation, linjär och logistisk regressionsanalys med kontrollvariabler för alternativa storleksmått, år på börsen och skuldsättningsgrad.

Teoretiska perspektiv: Studiens teoretiska perspektiv utgår från tre huvudsakliga teorier: signalteori, positiv redovisningsteori och neoinstitutionell teori. Dessa teorier fungerar som ett ramverk för att undersöka teknikbolags redovisning av utvecklingsutgifter.

Resultat: Bolagsstorlek mätt som börsvärde förklarar varken aktiveringskvoten eller särredovisningen av kostnadsförda FoU-utgifter i den fullständiga modellen. Sambandet mellan börsvärde och av- och nedskrivningstakten är dessutom robust negativt, motsatt hypotesens förutsägelse. Den variation i frivillig informationsgivning som faktiskt kan förklaras drivs i stället av insynsägande (negativt) och tid sedan börsnotering (positivt).

Slutsats: Storleksbegreppet är multidimensionellt och kan inte reduceras till börsvärde. För svenska börsnoterade teknikbolag förklaras redovisningen av utvecklingsutgifter snarare av ägarstruktur och tid på börsen än av storlek operationaliserat via börsvärde.

Abstract

Thesis Title: Size Matters, Sort of.

Seminar Date: June 4th 2026.

Course: FEKH69, Bachelor degree project in Financial and Management Accounting, 15 Credits.

Author: Oscar Ahlqvist, Oscar Ek, Erik Wiberg.

Supervisor: Johan Dergård.

Keywords: IFRS, IAS 38, Signalling, Accounting Conservatism, Accounting Transparency, Firm Size, Technology Companies.

Research Question: Can the size of a technology company explain its accounting for development expenditure under IAS 38?

Purpose: The purpose of the study is to examine the extent to which company size explains Swedish listed technology companies' accounting for development expenditure in accordance with the provisions of IAS 38.

Methodology: The paper applies a quantitative research design. The degree of capitalisation of development expenditure, the amortisation and impairment rate, and the separate disclosure of expensed development expenditure are examined over the period 2020–2025. Statistical analyses are conducted via Spearman's rank correlation, linear and logistic regression analysis with control variables for alternative size measures, years listed on the stock exchange, and leverage.

Theoretical Perspectives: The theoretical perspective of the study draws on three principal theories: signalling theory, positive accounting theory, and neo-institutional theory. These theories serve as a framework for examining technology companies' accounting for development expenditure.

Findings: Firm size measured as market capitalisation explains neither the capitalisation ratio nor the separate disclosure of expensed R&D in the fully saturated models. The relationship between market cap and the Amortisation and impairment rate is robustly negative, opposite to the predicted direction. The variation in voluntary disclosure is instead driven by insider ownership (negatively) and time since listing (positively).

Conclusion: Firm size is a multidimensional concept that cannot be reduced to market capitalisation. For Swedish listed technology companies, accounting for development expenditure is shaped more by ownership structure and firm maturity than by market value.

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Problematisering	2
1.3	Syfte	3
1.4	Disposition	3
2	Institutionalia	4
2.1	IAS 38:s syfte och tillämpningsområde	4
2.2	Definitionen av en immateriell tillgång	4
2.3	Redovisningskriterier för immateriella tillgångar	5
2.4	Internt upparbetade immateriella tillgångar	5
2.4.1	Forskningsfasen	6
2.4.2	Utvecklingsfasen	6
2.5	Värdering, Nyttjandeperiod samt av- och nedskrivning	7
2.6	Upplysningskrav enligt IAS 38	7
2.7	IAS 38:s betydelse för uppsatsens fortsättning	8
3	Litteraturgenomgång & hypotesformulering	9
3.1	FoU ur ett redovisningsmässigt perspektiv	9
3.2	Företagsstorlek	10
3.3	Signalering genom redovisning	10
3.4	Redovisningskonservatism	12
3.5	Transparens inom redovisning	13
3.6	Teoretisk sammanfattning	15
4	Metod	16
4.1	Forskningsdesign	16
4.2	Urval & datainsamling	16
4.2.1	Datainsamling	16
4.2.2	Urvalskriterier	17
4.2.3	Litteratursökning	18
4.2.4	Hantering av saknad data	18
4.3	Variabler	19
4.3.1	Beroende variabel	19
4.3.2	Oberoende variabler	20
4.3.3	Kontrollvariabler	21
4.4	Statistisk metod	22
4.4.1	Spearman's rangkorrelation	22
4.4.2	Regressionsmodeller	23
4.5	Metodreflektion	26
4.5.1	Reliabilitet	26
4.5.2	Validitet	26
4.5.3	Metodkritik	27
4.5.4	Användning av AI	28

5	Resultat	29
5.1	Deskriptiv statistik	29
5.2	Signalering – H1 & H2	32
5.3	Redovisningskonservatism inom bolag - H3	36
5.4	Transparens i redovisning - H4	38
5.5	Sammanställning av resultat	41
6	Analys	42
6.1	Signalering	42
6.2	Konservatism	44
6.3	Transparens	45
7	Slutsats	49
7.1	Studiens forskningsbidrag	49
7.2	Förslag på vidare forskning	50
	Käll- och litteraturförteckning	51
	Appendix	54
	Appendix A	54
	Bilagor	55
	Promptar Generativ AI	55

1 Inledning

1.1 Bakgrund

I takt med att ekonomin blivit allt mer kunskaps- och innovationsdriven har immateriella tillgångar fått en allt större betydelse för företags värdeskapande (PRV, 2025). Särskilt inom tekniksektorn utgör forskning och utveckling (FoU) en central del av verksamheten och fungerar ofta som en förutsättning för framtida tillväxt, konkurrenskraft och innovation. Investeringar i nya teknologier, produkter och digitala lösningar har därmed blivit en viktig del av många företags affärsmodeller och långsiktiga strategier. Detta är särskilt tydligt i Sverige, som är ett av de mest FoU-intensiva länderna i världen. Sverige investerar omkring 3,5% av BNP i forskning och utveckling varje år, vilket placerar landet i topp (OECD, 2024; Eurostat, 2025). FoU-investeringar utgör därmed en central del av den svenska ekonomin och många svenska företags värdeskapande.

Till skillnad från andra immateriella investeringar i exempelvis patent och licenser kännetecknas FoU-investeringar av en hög grad av osäkerhet. Utvecklingsprojekt är ofta långsiktiga, kapitalintensiva och förknippade med betydande risker kring om projekten faktiskt kommer att generera framtida ekonomiska fördelar (EY, 2026). Samtidigt kan framgångsrika utvecklingsprojekt skapa betydande värden för företag och deras ägare. Detta gör FoU till en strategiskt viktig, men samtidigt svårbedömd, investering för moderna företag.

Den ökade betydelsen av immateriella tillgångar har också medfört utmaningar för den finansiella rapporteringen. Medan materiella tillgångar ofta är mindre enkla att identifiera och värdera saknar utvecklingsprojekt en fysisk form och bygger i stor utsträckning på förväntningar om framtida ekonomiska fördelar. Frågan om hur dessa investeringar ska redovisas har därför blivit allt viktigare för både företag, investerare och andra intressenter (Balans, 2024).

För att skapa en mer enhetlig redovisning av immateriella tillgångar regleras redovisningen av utvecklingsutgifter genom IAS 38 (FAR, 2024). Standarden syftar till att säkerställa att immateriella tillgångar redovisas på ett konsekvent sätt och anger under vilka förutsättningar utvecklingsutgifter får redovisas som tillgångar i balansräkningen. IAS 38 utgör därmed ett centralt ramverk för hur företag redovisar utvecklingsutgifter och hur dessa investeringar kommer till uttryck i finansiell rapportering.

1.2 Problematisering

Som framgår av bakgrunden regleras redovisningen av utvecklingsutgifter i IAS 38. Bestämmelsen syftar till en rättvisande redovisning av immateriella tillgångar, men vilar samtidigt på ett betydande inslag av professionella bedömningar. Företagsledningen måste avgöra när ett utvecklingsprojekt uppfyller kriterierna för aktivering, hur tillgången ska värderas över tid samt vilka upplysningar som ska lämnas till kapitalmarknaden. Det är i detta bedömningsutrymme som problemet uppstår. Utfallet av redovisningen blir beroende av ledningens egna bedömningar snarare än av en mekanisk tillämpning av regelverket.

Den praktiska konsekvensen blir att bolag som verkar under samma redovisningsregelverk kan redovisa likadana utvecklingsutgifter på olika sätt. Skillnader kan uppstå i graden av aktivering, omfattningen av av- och nedskrivningar samt i vilken utsträckning företag väljer att lämna ytterligare information utöver standardens minimikrav. Dessa skillnader är inte enbart av teknisk karaktär utan påverkar hur bolagens resultat, finansiella ställning och framtidsutsikter framstår för investerare och andra intressenter. Redovisningen av utvecklingsutgifter får därmed betydelse för hur företag värderas, jämförs och förstås på kapitalmarknaden (Balans, 2024).

Mot denna bakgrund uppstår frågan om vad som förklarar variationer i företags redovisningsval inom det handlingsutrymme som IAS 38 möjliggör. Tidigare forskning har visat att redovisningsval kan påverkas av informationsasymmetri (Wyatt, 2005; Verrecchia, 2001), signaleringsmotiv (Spence, 1973; Dinh et al., 2015), institutionella påtryckningar (Alvesson & Spicer, 2019; Brasch et al., 2022) och incitamentsstrukturer (Watts, 1977; Ball & Shivakumar, 2005). Ett återkommande tema inom litteraturen är att företagsstorlek kan vara en faktor som påverkar hur redovisningsmässiga bedömningar görs i praktiken. Mindre bolag kan exempelvis ha starkare incitament att signalera framtida tillväxt och innovationsförmåga, medan större bolag kan vara föremål för högre grad av granskning från investerare, analytiker och andra externa intressenter. Företagsstorlek framstår därför som en potentiell förklaringsfaktor till hur det bedömningsutrymme som IAS 38 erbjuder används.

Samtidigt är företagsstorlek i sig ett komplext begrepp. Tidigare forskning visar att storlek kan operationaliseras och mätas på flera olika sätt, där bland annat börsvärde, totala tillgångar, omsättning och antal anställda är vanligt förekommande mått (Dang et al., 2018; Kobayashi et al., 2021). Dessa mått fångar olika dimensioner av ett företag och behöver inte nödvändigtvis beskriva samma typ av storlek. Ett bolag kan exempelvis ha ett högt börsvärde men relativt få anställda, eller en hög omsättning utan att ha en motsvarande stor tillgångsbas. Om olika mått fångar olika aspekter av storlek finns det också anledning att anta att de kan ge olika resultat när sambandet

mellan företagsstorlek och redovisningsval undersöks.

Forskningsproblemet handlar därför inte enbart om huruvida företagsstorlek påverkar redovisningen av utvecklingsutgifter enligt IAS 38, utan även om vilken dimension av företagsstorlek som är relevant för att förstå dessa redovisningsval. Trots att samtliga svenska börsnoterade teknikbolag verkar under samma redovisningsregelverk är det fortfarande oklart om variationer i aktivering, av- och nedskrivning samt transparens kan förklaras av skillnader i företagsstorlek. Kunskapen är särskilt begränsad i en svensk kontext, då tidigare forskning i stor utsträckning har fokuserat på andra länder och kapitalmarknader. Det finns därför ett forskningsgap att undersöka i vilken utsträckning olika mått på företagsstorlek kan förklara svenska teknikbolags redovisning av utvecklingsutgifter inom ramen för IAS 38.

1.3 Syfte

Studien syftar till att undersöka i vilken utsträckning bolagsstorlek förklarar svenska börsnoterade teknikbolags redovisning av utvecklingsutgifter enligt IAS 38, med avseende på graden av aktivering, av- och nedskrivningstakten samt valet att särredovisa kostnadsförda FoU-utgifter.

1.4 Disposition

Studien är indelad i sju kapitel. Kapitel 1 består av bakgrund, problematisering och syfte. Kapitel 2 utgör studiens institutionalia och beskriver den ram som undersökningen genomförs inom, det vill säga regelverkets syfte, tillämpningsområde och relevanta begrepp. I kapitel 3 redogörs för tidigare forskning och det teoretiska ramverket vilket mynnar ut i studiens hypotesformulering.

Kapitel 4 beskriver metoden för att samla in, testa och analysera data, samt hur generativ AI har använts i studien. I kapitel 5 presenteras resultaten i form av deskriptiv statistik, Spearmans rangkorrelation, VIF-test och 30 regressionsanalyser fördelat på fyra modeller. Kapitel 6 analyserar resultaten utifrån det teoretiska ramverket från kapitel 3, med institutionalian från kapitel 2 som grund. Avslutningsvis presenterar kapitel 7 slutsatser, studiens bidrag och förslag på vidare forskning.

2 Institutionalia

Följande kapitel redogör och förklarar den redovisningsmässiga kontext av FoU-utgifter. Kapitlet behandlar IAS 38 immateriella tillgångar (IAS 38 Intangible Assets) och de centrala kriterier som avgör när utvecklingsutgifter ska redovisas som tillgångar. Särskilt fokus riktas mot definitionen av immateriella tillgångar, gränsdragningen mellan kostnadsföring och aktivering samt reglerna för internt upparbetade tillgångar. Kapitlet syftar därmed till att skapa en institutionell bakgrund för analysen av hur företag redovisar immateriella tillgångar.

2.1 IAS 38:s syfte och tillämpningsområde

IAS 38 är en standard antagen av EU-kommissionen och är en del av IFRS regelverket. Syftet med standarden är att ange hur immateriella tillgångar som inte uttryckligen omfattas av andra standarder ska behandlas i redovisningen. Standarden syftar också till att beskriva hur det redovisade värdet ska beräknas.

Standarden tillämpas på tillgångar i vilka den immateriella komponenten är av störst betydelse för produkten (IAS 38, p. 4). Exempelvis behandlas programvara som en immateriell resurs i den mån den inte är en beståndsdel i en specifik maskinvara. IAS 38 behandlar även immateriella resurser som ligger utanför studiens kontext och är därav ej intressanta för studiens fortsättning.

2.2 Definitionen av en immateriell tillgång

IAS 38 definierar immateriella tillgångar som identifierbara och icke-monetära tillgångar utan fysisk form (IAS 38, p. 8). Definitionen av immateriell tillgång bygger på de tre delarna: identifierbarhet, kontroll och framtida ekonomiska fördelar.

Tillgångens *identifierbarhet* avgörs av dess egenskap att avskiljas från företaget eller närmare, Goodwill (IAS 38, p. 11-12). Den är identifierbar om den går att sälja eller på annat sätt överlåta. Det gäller även om den uppstått till följd av avtalsenliga eller juridiska rättigheter, oberoende av dess förmåga att avskiljas från företaget.

Att ett företag innehar *kontroll* över en tillgång ska anses fullbordat när det kan säkerställa och tillgodogöra sig dess framtida ekonomiska fördelar, samtidigt som det reducerar andra företags möjligheter att ta del av fördelarna (IAS 38, p. 13-16).

De *framtida ekonomiska fördelarna* från en immateriell tillgång kan ta sig flera uttryck. Dessa kan innefatta kostnadsbesparingar, intäkter från produkter och tjänster eller annan nytta som utmynnar vid användning av tillgången (IAS 38, p. 17).

2.3 Redovisningskriterier för immateriella tillgångar

För att en utvecklingsutgift ska kunna redovisas som en tillgång räcker det inte med att den är av immateriell karaktär. IAS 38 kräver utöver detta att särskilda kriterier är uppfyllda. En immateriell tillgång ska redovisas i balansräkningen om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna som kan hänföras till tillgången tillfaller företaget (IAS 38, p. 21). Även tillgångens anskaffningsvärde ska kunna beräknas på ett pålitligt sätt.

Bedömningen av sannolikheten för framtida ekonomiska fördelar ska grundas på rimliga och väl underbyggda antaganden, vilka utgörs av företagsledningens bästa uppskattning (IAS 38, p. 22-23).

För separat förvärvade immateriella tillgångar anses sannolikhetskriteriet vara uppfyllt eftersom det pris som företaget betalar för tillgången återspeglar förväntningar om framtida ekonomiska fördelar (IAS 38, p. 25). Anskaffningsvärdet kan i sådana fall vanligtvis beräknas tillförlitligt, särskilt när köpeskillingen består av kontanter eller andra monetära tillgångar. Annars ska en immateriell tillgång värderas till anskaffningsvärdet (IAS 38, p. 24).

IAS 38 skapar därmed en gräns mellan ekonomiskt värdefulla resurser och immateriella tillgångar som ska tas upp i balansräkningen. En immateriell resurs kan vara av strategisk betydelse för företaget utan att uppfylla standardens krav för aktivering. Detta är särskilt betydelsefullt vid internt upparbetade immateriella resurser, vilka ofta är svåra att särskilja från utgifter hänförliga till identifierbara tillgångar och utgifter kopplade till den löpande verksamheten.

2.4 Internt upparbetade immateriella tillgångar

Reglerna för internt upparbetade tillgångar utgör en central del av IAS 38. Dessa regler är av särskild vikt då företag ägnar sig åt forskning och utveckling. I de fall kan det uppstå svårigheter att avgöra när en utgift faktiskt ger upphov till en identifierbar tillgång och när den endast avser att upprätthålla eller utveckla verksamheten.

IAS 38 anger att ett företag ska dela upp skapandet av tillgången i en forskningsfas och en utvecklingsfas för att avgöra om en immateriell tillgång uppfyller kriterierna för aktivering (IAS 38, p. 52). Om forskningsfasen inte kan särskiljas från utvecklingsfasen ska samtliga utgifter i projektet behandlas som om de tillhör forskningsfasen, det vill säga att de ska kostnadsföras (IAS 38, p. 53).

2.4.1 Forskningsfasen

I forskningsfasen får ingen immateriell tillgång redovisas i balansräkningen. Utgifter för forskning, eller utgifter som uppstår under forskningsfasen ska istället redovisas som en kostnad när de uppkommer (IAS 38, p. 54). Det beror på att företaget, i denna fas, inte kan påvisa att det finns en immateriell tillgång som kommer att generera sannolika ekonomiska fördelar.

Det finns enligt IAS 38 flera olika forskningsverksamheter som söker ny kunskap i syfte att leda till nya alternativ eller lösningar. Dessa aktiviteter befinner sig i ett så pass tidigt stadium att de inte kan anses ge upphov till aktivering. Forskningsfasen präglas därmed av osäkerhet. Även om den kan vara nödvändig för företagets framtida konkurrenskraft, saknas grund för specifika projekt som kommer att resultera i identifierbar tillgång med framtida ekonomiska fördelar. Det innebär att forskningsutgifter påverkar resultatet direkt, snarare än att redovisas som en tillgång i balansräkningen.

2.4.2 Utvecklingsfasen

Kostnaderna som uppstår i utvecklingsfasen skiljer sig från de i forskningsfasen. IAS 38 anger att en immateriell tillgång som uppstår genom utveckling, eller i utvecklingsfasen av ett internt projekt ska redovisas som tillgång om samtliga kriterier i standarden är uppfyllda.

För det första måste den immateriella tillgången färdigställas på så vis att den går att använda eller säljas. Av det följer att det är *tekniskt möjligt* för företaget att genomföra projektet (IAS 38, p. 57). För det andra måste företaget ha för *avsikt* att färdigställa tillgången och använda eller sälja den. För det tredje måste företaget ha *förmåga* att använda eller sälja tillgången. För det fjärde måste företaget kunna uppvisa hur tillgången kommer att generera *sannolika* framtida ekonomiska fördelar genom att exempelvis påvisa att det finns en marknad för produkten. För det femte måste företaget ha *tillräckliga tekniska och ekonomiska resurser* som krävs för att fullfölja utvecklingen. Slutligen måste företaget kunna *beräkna* de utgifter som är hänförliga till tillgången under dess utvecklingsfas, på ett sätt som är tillförlitligt.

Gränsdragningen mellan forskning och utveckling är central eftersom den påverkar både resultat- och balansräkning. Om utgifter klassificeras som forskning ska de kostnadsföras direkt, medan utvecklingsutgifter aktiveras och därmed påverkar resultatet över tid genom avskrivningar eller nedskrivningar, men endast om kriterierna uppfyllts. Det innebär att företagsledningens bedömningar är av stor betydelse för hur immateriella investeringar kommer till uttryck i redovisningen.

2.5 Värdering, Nyttjandeperiod samt av- och nedskrivning

Företag måste enligt IAS 38, p. 72, välja vilken av två redovisningsprinciper som ska användas för värderingen av immateriella tillgångar. Dessa avser anskaffningsvärdesmetoden och omvärderingsmetoden. Enligt anskaffningsvärdesmetoden tas immateriella tillgångar upp i balansräkningen till anskaffningsvärdet efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar (IAS 38, p. 74).

Omvärderingsmetoden till skillnad från anskaffningsvärdesmetoden förutsätter att ett verkligt värde vid den immateriella tillgången kan fastställas utifrån en aktiv marknad. Immateriella tillgångar aktiveras sålunda i balansräkningen till vad som anses vara verkligt värde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar (IAS 38, p. 75).

Oavsett vilken värderingsmetod som används blir den immateriella tillgången påverkad av dess nyttjandeperiod. Denna kan vara antingen bestämbar eller obestämd. En bestämbar nyttjandeperiod ger upphov till linjära avskrivningar (IAS 38, p. 97). Om nyttjandeperioden istället är obestämbar ska den utsättas för värdenedgångsprövning årligen, eller vid alla tillfällen då värdenedgång föreligger (IAS 38, p. 108). Skillnaden mellan bestämbara och obestämbara nyttjandeperioder påverkar hur kostnaderna fördelas över tid.

2.6 Upplysningskrav enligt IAS 38

Företag som redovisar enligt IAS 38 följer krav på upplysningarna som ska presenteras i den finansiella rapporten. Detta syftar till att ge läsarna insyn i tillgångarnas karaktär, värde och förändring över tid. Upplysningen ska innehålla uppgifter om nyttjandeperioder, avskrivningsmetoder, redovisade värden, ackumulerade av- och nedskrivningar, samt en avstämning av tillgångarnas redovisade värde vid periodens början och slut. Upplysningarna ska dessutom lämnas separat för internt upparbetade respektive på andra sätt förvärvade immateriella tillgångar (IAS 38, p. 118).

Upplysningskraven i IAS 38 reglerar därmed främst de immateriella tillgångar som redan har aktiverats i balansräkningen. Standarden ställer inget motsvarande krav på att kostnadsförda FoU-utgifter ska särredovisas som en separat post i resultaträkningen. En sådan särredovisning utgör därmed ett uttryck för frivillig informationsgivning som sträcker sig utöver minimikraven i standarden, vilket får direkt betydelse för studiens fjärde hypotes och behandlas vidare i avsnitt 3.5.

2.7 IAS 38:s betydelse för uppsatsens fortsättning

De regler och bestämmelser som beskrivs inom ramen för IAS 38 ligger till grund för att studiens syfte ska kunna uppnås. En del av studiens syfte är att titta på sättet företag arbetar med aktivering respektive kostnadsföring av utvecklingsutgifter. Förståelsen av IAS 38 är därför av stor vikt för att förstå om det finns ett samband mellan bolagens arbetssätt gällande aktivering och deras företagsstorlek.

3 Litteraturgenomgång & hypotesformulering

Följande kapitel presenterar det teoretiska och empiriska underlag som ligger till grund för studiens hypoteser. Kapitlet är strukturerat kring fem avsnitt. Det första avsnittet behandlar FoU-utgifters redovisningsmässiga karaktär och sambandet med informationsasymmetri. Det andra avsnittet operationaliserar begreppet företagsstorlek med utgångspunkt i tidigare forskning. Det tredje avsnittet redogör för signalteorin och hur aktivering av FoU kan förstås som kommunikation till kapitalmarknaden. Det fjärde avsnittet behandlar redovisningskonservatism och neoinstitutionell teori, med fokus på hur institutionella påtryckningar antas forma aktiveringsbeteendet hos större bolag. Det femte avsnittet behandlar transparens i FoU-rapporteringen som ett separat men relaterat uttryck för bolagets informationspolicy. En sammanfattande teoriöversikt presenteras avslutningsvis i avsnitt 3.6.

3.1 FoU ur ett redovisningsmässigt perspektiv

FoU-utgifter intar en särställning i finansiell rapportering. Till skillnad från materiella investeringar saknar de en tydlig fysisk form och kopplar sin avkastning till framtida marknadsförhållanden vars utfall är svåra att bedöma på förhand. Wyatt (2008) konstaterar att immateriella tillgångar är mer olikartade och mindre standardiserade än materiella, vilket gör dem mer beroende av bedömningar av framtida nytta. Dinh et al. (2015) visar att denna osäkerhet är inneboende och systematisk genom att belysa att bedömningar av framtida ekonomiska fördelar från FoU-investeringar är strukturellt svårare att göra tillförlitligt än bedömningar för kapitalinvesteringar i anläggningstillgångar.

Ur ett redovisningsmässigt perspektiv befinner sig FoU-utgifterna i en gränzon mellan kostnad och tillgång. Resursförbrukning sker i nutid, men syftet är att generera framtida ekonomiska fördelar. Wyatt (2005) argumenterar att begränsningarna i redovisningen av immateriella tillgångar till stor del motiveras av just denna dubbla karaktär och den informationsasymmetri den ger upphov till. Företagsledningen besitter privat information om projektens status och potential vilket externa intressenter saknar möjlighet att fullt ut observera eller verifiera. Wu och Lai (2020) understryker detta och visar att hög immateriell intensitet är förknippad med ökad risk för volatilitet på aktiemarknaden, ett resultat som delvis speglar att marknaden prissätter den inneboende osäkerheten i immateriella tillgångar.

Enligt IAS 38 ska ett bolag aktivera utgifter som uppkommer i ett utvecklingsprojekt om ett antal kumulativa kriterier är uppfyllda, däribland teknisk genomförbarhet, avsikt att slutföra projektet samt sannolikheten för framtida ekonomiska fördelar (IAS 38, p. 57). Gränsdragningen mellan forskning och utveckling, och följaktligen mellan

kostnadsföring och aktivering, är inte objektiv utan förutsätter företagsledningens bedömning. Dinh et al. (2015) påpekar att denna ordning medför att aktiveringsbeteende i grunden är ett ledningsbeslut format av osäkerhet, incitament och institutionell kontext snarare än av mekanisk tillämpning av ett regelverk. Denna grundläggande osäkerhet skapar förutsättningar för att aktivering kan användas som både en signal till kapitalmarknaden, men även som ett opportunistiskt redovisningsval.

3.2 Företagsstorlek

Företagsstorlek är ett centralt men mångtydigt begrepp inom redovisningsforskningen, utan någon entydig definition. Hur storlek operationaliseras beror på vilken dimension av företaget som ska fångas. Dang et al. (2018) beskriver företagsstorlek som ett multidimensionellt begrepp och visar att de vanligaste måtten är totala tillgångar, omsättning och börsvärde, samt att antal anställda ofta används som komplement. Kobayashi et al. (2021) för ett liknande resonemang och framhåller att definitionen länge varit oklar och att flera mått används parallellt för att fånga olika dimensioner av storlek, däribland omsättning, totala tillgångar och antal anställda.

De enskilda måtten fångar olika aspekter. Totala tillgångar har ofta använts som proxy för företags resursbas och ekonomiska omfattning (Wu & Lai, 2020; Broberg et al., 2010). Börsvärde är vanligt inom forskning om kapitalmarknad och bolagsvärdering, eftersom det speglar marknadens värdering av företaget och dess framtida tillväxtpotential. Omsättning används som mått på operativ verksamhetsvolym och marknadsaktivitet, medan antal anställda fångar organisatorisk omfattning och operationell storlek (Dang et al., 2018).

Mot denna bakgrund operationaliserar studien företagsstorlek genom tre kompletterande mått, börsvärde, omsättning och antal anställda. Totala tillgångar kan trots sin vanlighet som storleksmått inte inkluderas som oberoende variabel, eftersom det ingår i konstruktionen av studiens beroende variabler (se avsnitt 4.3.1). En sådan specifikation skulle bli endogen. Studiens slutsatser om storlek avser därför de marknads och organisatoriska mått som faktiskt provas, inte storlek mätt via balansräkningen.

3.3 Signalering genom redovisning

Signalteorin har sitt ursprung i Michael Spences forskning på arbetsmarknaden, där den ena parten besitter privat information som den andra saknar och där signaler används för att minska osäkerheten hos mottagaren (Spence, 1973). I ett redovisningssammanhang, och i denna studie, är det informationsasymmetrin kring FoU-projektens framtida potential som utgör den centrala problematiken. Kapitalmarknaden kan inte direkt observera vilket värde ett pågående utvecklingsprojekt faktiskt genererar, och är

därför beroende av de signaler som företaget väljer att förmedla genom sin finansiella rapportering.

Aktivering av utvecklingsutgifter i denna kontext kan förstås som en signal om företagsledningens bedömning att ett projekt nått en tillräcklig mognadsgrad, och att framtida ekonomiska fördelar med tillräcklig sannolikhet är det förväntade utfallet. Dinh et al. (2015) konstaterar att aktivering av sådana utgifter kan fungera som en signal till kapitalmarknaden att bolaget investerar i framtida produkter. Wyatt (2005) visar att ledningens val att aktivera immateriella tillgångar i praktiken är kopplat till projektens underliggande grad av osäkerhet. Aktivering sker i högre grad när framtida fördelar är mer förutsägbara, vilket i sig är informativt för externa intressenter.

Signalen som förmedlas via aktivering är emellertid tvädelad. Ball och Shivakumar (2005) påpekar att det bedömningsutrymme som präglar aktiveringsbeslut kan skapa opportunistiska incitament hos ledningen. Positiv redovisningsteori (PAT), via Watts (1977), gör en distinktion mellan redovisningsval som är effektiva för bolaget och redovisningsval som görs i ledningens eget intresse. Dessa perspektiv benämns som effektivitets- respektive opportunistiskt perspektiv. Brasch et al. (2022) visar empiriskt att aktivering i privata brittiska bolag är förknippad med opportunistiska motiv såsom att nå resultatbaserade benchmarks eller att förbättra en svag lönsamhet.

Mot bakgrund av signalteorin framstår bolagsstorlek som en viktig förklaringsfaktor för variationen i aktiveringsbeteende. Brasch et al. (2022) argumenterar att mindre bolag har starkare incitament att använda aktivering som signal till kapitalmarknaden. Detta eftersom mindre bolag i regel är mer beroende av extern finansiering och saknar de etablerade informationskanaler till analytiker, medier och institutionella investerare, vilket stora bolag normalt har. Aktiveringen fyller för dessa bolag en viktig funktion i att synliggöra investeringar som annars förblir dolda i resultaträkningen. Via aktivering kan de kommunicera att tillväxtpotential förutspås. Utifrån detta resonemang förväntas small cap-bolag uppvisa en högre aktiveringskvot än large cap-bolag. Följande hypoteser formuleras:

H1: *Det finns ett negativt samband mellan bolagets storlek (börsvärde) och aktiveringskvoten för FoU-utgifter.*

H2: *Small cap-bolag uppvisar en högre aktiveringskvot än large cap-bolag.*

Det bör noteras att H1 och H2 undersöker i grunden samma fenomen men från två olika metodologiska utgångspunkter. H1 testar sambandet via börsvärde som en kontinuerlig variabel, vilket fångar den gradvisa effekten av storleksökning längs hela

urvalspopulationen. H2 kompletterar detta med en direkt kategorisk jämförelse mellan small cap och large cap som referensgrupp. Detta möjliggör ett renodlat test huruvida segmenttillhörighet är förknippad med ett systematiskt högre aktiveringsbeteende. Denna kombination av kontinuerliga och kategoriska storleksmått är i linje med hur liknande studier på området är upplagda (Brasch et al., 2022; Dinh et al., 2015) och stärker den empiriska prövningens robusthet genom att sambandet belyses från två kompletterande vinklar.

3.4 Redovisningskonservatism

Redovisningskonservatism är ett centralt begrepp i redovisningsforskning. Bliss (1924) formulerade begreppet som att redovisningen inte bör förutse framtida vinster, men bör förutse samtliga förluster. Basu (1997) operationaliserar begreppet som revisorers tendens att kräva en högre grad av verifiering för att redovisa fördelaktiga nyheter än ofördelaktiga nyheter. Revisorernas agerande kan tolkas som en asymmetri som leder till att osäkra framtida fördelar inte redovisas för tidigt. I relation till IAS 38 innebär ett konservativt förhållningssätt att bolag är restriktiva med att bedöma kriterierna för aktivering som uppfylla, samtidigt som de tillämpar aktiva av- och nedskrivningar när aktiverade tillgångarnas framtida ekonomiska fördelar inte kan bekräftas.

Wyatt (2005) understryker att FoU-projektens framtida kassaflöden är förknippade med en inneboende osäkerhet som motiverar försiktighet i redovisningen. Sannolikheten för kommersialisering och de faktiska kassaflödenas storlek är svårbedömda, vilket innebär att aktiverade tillgångarnas redovisade värde löpande bör skrivas av och utsättas för nedskrivningsprövningar. Ur detta perspektiv signalerar en hög av- och nedskrivningstakt, relativt bolagets totala tillgångsbas, att bolaget tillämpar en försiktig och kontinuerlig omvärdering av sina aktiverade FoU-tillgångar, snarare än att låta dem växa okontrollerat i balansräkningen.

Neoinstitutionell teori bidrar med ett kompletterande sociologiskt perspektiv på varför konservatismen varierar systematiskt med bolagsstorlek. Alvesson och Spicer (2019) framhåller att organisationer inte enbart formas av ekonomisk rationalitet, utan också av normer, förväntningar och krav på legitimitet i sin omgivning. Bolag anpassar sig inte bara för att bli mer effektiva, utan också för att uppfattas som rationella och ansvarsfulla aktörer av externa intressenter. I ett redovisningssammanhang innebär detta att redovisningsval kan påverkas av det institutionella klimat som bolaget verkar inom. Kapitalmarknadens förväntningar, analytikernas granskningar och mediernas uppmärksamhet är faktorer som kan antas påverka de tekniska bedömningarna i IAS 38 snarare än att utesluta dem.

Stora bolag är i detta avseende mer exponerade för institutionella påtryckningar. De följs av fler analytiker, ägs av institutionella investerare med tydliga förväntningar och är mer synliga i media. Brasch et al. (2022) visar empiriskt att stora privata bolag i högre grad kostnadsför sina FoU-utgifter, och att detta mönster kan förklaras genom motiv kopplade till riskaversion. En offensiv aktiveringspolicy riskerar att uppfattas som opportunistisk och icke-legitim, och exponerar bolaget för framtida nedskrivningar som skadar förtroendet. Det institutionella klimat som stora bolag verkar i får två konsekvenser. Dels kan de förväntas aktivera i lägre utsträckning, dels att de skriver ner och skriver av sina balanserade FoU-tillgångar i högre takt för att visa på en ansvarsfull och kontinuerlig omvärdering.

Ett relaterat perspektiv rör ägarspridning. Antal unika aktieägare kan betraktas som ett mått på i vilken utsträckning bolaget är exponerat mot en bred bas intressenter. Bolag med många aktieägare är i regel föremål för ett bredare informationstryck och starkare förväntningar på ansvarsfull redovisning från kapitalmarknadens sida. I linje med neoinstitutionell teori kan detta institutionella tryck förväntas förstärka incitamenten att aktivt skriva ner och skriva av balanserade FoU-tillgångar. Det beror på att en offensiv värdering av immateriella tillgångar riskerar att uppfattas som icke-legitim av en bred ägarbas (Alvesson & Spicer, 2019). Antal aktieägare inkluderas därför i avskrivningsmodellen som en förklaringsvariabel vid sidan av börsvärde, och ett positivt samband med avskrivningstakten förväntas. Mot denna bakgrund formuleras följande hypotes:

H3: *Det föreligger ett positivt samband mellan bolagets storlek (börsvärde), och av- och nedskrivningstakten på balanserade FoU-tillgångar relativt totala tillgångar.*

3.5 Transparens inom redovisning

Utöver frågan om huruvida och i vilken utsträckning bolag aktiverar FoU-utgifter är det relevant att undersöka i vilken grad bolag väljer att separat redovisa sina kostnadsförda FoU-utgifter. IAS 38 kräver inte att kostnadsförda FoU-utgifter redovisas som en separat post då standarden primärt reglerar aktiveringen av immateriella tillgångar och upplysningskraven kopplade till dessa. Valet att ändå synliggöra kostnadsförda FoU-utgifter separat är därför ett uttryck för frivillig transparens som sträcker sig utöver minimistandarden.

Forskningen om frivillig informationsgivning visar att bolag som väljer att lämna mer detaljerad information gör detta när fördelarna av minskad informationsasymmetri överväger kostnaderna för att lämna ut information, exempelvis risken att ge konkurrenter strategisk information (Verrecchia, 2001). Broberg et al. (2010) undersöker i en svensk kontext vad som förklarar variationen i frivillig informationsgivning bland

bolag på Stockholmsbörsen och finner att bolagsstorlek är den enskilt starkaste förklaringsvariabeln. Stora bolag är mer synliga för analytiker, institutionella investerare och media, vilket skapar starka incitament att kommunicera proaktivt och transparent. Broberg et al. (2010) visar också att ägarspridning är positivt förknippad med frivillig informationsgivning om aktiekursrelaterad information. Fyndet är i linje med agentteorins förväntning om att bolag med många ägare behöver signalera aktivt för att reducera informationsasymmetri.

Dessa resultat är direkt relevanta för att förstå varför bolag väljer att redovisa sina kostnadsförda FoU-utgifter separat. Valet att synliggöra kostnadsförda FoU-utgifter separat är i och med IAS 38:s formulering ett uttryck för frivillig transparens som sträcker sig utöver minimistandarden. Mot bakgrund av att bolagsstorlek konsekvent visar sig vara den starkaste förklaringsvariabeln för frivillig informationsgivning i en svensk kontext (Broberg et al., 2010), och att stora bolag är föremål för ett bredare institutionellt tryck (Alvesson & Spicer, 2019), förväntas large cap-bolag i högre grad välja att redovisa FoU-kostnader separat. För att testa detta samband formuleras följande hypotes:

H4: *Det föreligger ett positivt samband mellan bolagets storlek (börsvärde) och sannolikheten att bolaget separat redovisar kostnadsförda FoU-utgifter.*

3.6 Teoretisk sammanfattning

Tabellen nedan sammanfattar de centrala teorier, teman och källor som utgör det teoretiska ramverket för studien. Den ger en strukturerad överblick över hur signalteori, agentteori/PAT, redovisningskonservatism och neoinstitutionell teori tillsammans motiverar studiens fyra hypoteser.

Tabell 1: Teoretisk sammanställning

Teori / Koncept	Relevant tema	Centrala källor
Signalteori	Aktivering som signal om framtida ekonomiska fördelar; mindre bolag har starkare signaleringsincitament (H1, H2)	Spence (1973); Dinh et al. (2015); Brasch et al. (2022); Wyatt (2005)
Agentteori/PAT	Opportunistiska redovisningsval; separationen mellan effektivitets- och opportunistiskt perspektiv	Watts (1977); Ball & Shivakumar (2005); Basu (1997)
Redovisningskonservatism	Restriktiv tolkning av aktiveringskriterier; aktiv avskrivning och nedskrivning av osäkra tillgångsvärden (H3)	Basu (1997); Bliss (1924); Wyatt (2005); Brasch et al. (2022)
Neoinstitutionell teori	Institutionellt tryck och legitimitetskrav driver konservativa redovisningsval hos stora och synliga bolag (H1, H2, H3)	Alvesson & Spicer (2019); Brasch et al. (2022)
Ägarspridning	Fler aktieägare → bredare institutionellt tryck → högre avskrivningstakt (H3)	Alvesson & Spicer (2019); Ball & Shivakumar (2005)
Frivillig informationsgivning	Stora bolag väljer transparens för att minska informationsasymmetri och möta intressenternas förväntningar; bolagsstorlek är starkaste förklaringsvariabeln i svensk kontext (H4)	Broberg et al. (2010); Dinh et al. (2015); Ball & Shivakumar (2005); Verrecchia (2001); Wu & Lai (2020)

4 Metod

4.1 Forskningsdesign

Studien tillämpar en kvantitativ forskningsdesign baserad på en deduktiv ansats, i enlighet med den process som beskrivs av Bryman och Bell (2015). Det deduktiva tillvägagångssättet lämpar sig väl när syftet är att pröva teoretiskt härledda hypoteser mot empirisk data, vilket är fallet i denna studie. Hypoteserna, som formulerades i litteraturgenomgången, rör sambandet mellan bolagsstorlek och graden av aktivering av utvecklingsutgifter, av- och nedskrivningstakten samt transparensen i redovisning bland svenska börsnoterade teknikbolag.

Studien bygger på sekundärdata hämtad från bolagens årsredovisningar och finansiella databaser. Analysen genomförs på ett dataset som omfattar 32 bolag under perioden 2020–2025, vilket ger totalt 192 företagsårsobservationer före enskilda bortfall. Totalt innehåller studien 186 företagsårsobservationer. Det longitudinella upplägget möjliggör analys av hur redovisningsbeteendet förändras över tid inom och mellan bolag, och reducerar risken för att observerade samband beror på enskilda år eller tillfälliga händelser (Wooldridge, 2013).

En jämförande design tillämpas för att systematiskt analysera skillnader i redovisningsbeteende mellan bolag inom large-, mid- och small cap-segmenten. Urvalsbegränsningen till bolag inom informations-teknologisektorn syftar till att göra urvalet mer homogent och förbättra jämförbarheten, vilket är viktigt för att isolera effekten av bolagsstorlek på aktiveringsbeteendet (Bryman & Bell, 2015).

4.2 Urval & datainsamling

4.2.1 Datainsamling

Studiens datainsamling genomfördes med hjälp av en kombination av de finansiella databaserna S&P Capital IQ Pro, Holdings och Retriever samt handplockad data från bolagens årsredovisningar. Databaserna användes för att på ett systematiskt och effektivt sätt identifiera och samla in relevant information. Valet av dessa datakällor motiveras av att de är vanligt förekommande i akademisk forskning och i professionella sammanhang, och att de i regel innehåller standardiserade och tillförlitliga finansiella uppgifter.

FoU-relaterade variabler såsom aktiverade utvecklingsutgifter, av- och nedskrivningar, FoU-kostnader exklusive avskrivningar samt förekomsten av en separat FoU-kostnadspost, hämtades manuellt direkt från bolagens årsredovisningar. Denna metod

valdes eftersom databaserna inte alltid innehåller tillräckligt detaljerad information om specifika redovisningsposter kopplade till IAS 38. Manuell insamling säkerställer att data korrekt speglar bolagens faktiska redovisningsval under varje enskilt år.

Variabeln för insiders ägarandel är insamlad för år 2025 och hanteras som en tidskonstant variabel i analysen, med hänvisning till att variabeln endast var tillgänglig för år 2025.

4.2.2 Urvalskriterier

Urvalet består av bolag noterade på Nasdaq Stockholm klassificerade inom kategorin informations-teknologi enligt the Global Industry Classification Standard (GICS). Avgränsningen till denna sektor motiveras av att FoU-investeringar har en särskilt central roll i teknikbolags värdeerbjudanden och att sektorn präglas av relativt höga och återkommande investeringar i utvecklingsprojekt, vilket gör aktiveringsbeteendet särskilt intressant att studera.

Investmentbolag, konsultbolag och medtech-bolag exkluderas från urvalet. Dessa bolags affärsmodeller skiljer sig väsentligt från produktutvecklande teknikbolag. Att inkludera dessa typer av bolag skulle riskera att snedvrider analysen. Liknande avgränsningar har gjorts i tidigare forskning på området (Dinh et al., 2015; Brasch et al., 2022). Bolag som noterades inom det undersökta tidsintervallet ingår i urvalet från och med noteringsåret. Bolag som avnoterades under perioden ingår inte i urvalet.

Alla bolag i urvalet är börsnoterade, vilket innebär att de tillämpar IFRS och följer bestämmelserna i IAS 38. Det skapar förutsättningar för en komparativ analys med ett enhetligt redovisningsregelverk som gemensam grund. Det slutliga urvalet omfattar 32 bolag fördelade mellan large cap (9 bolag), mid cap (10 bolag) och small cap (13 bolag). Alla bolag i urvalspopulationen specificeras i appendix A (Appendix A1).

Tabell 2: Urvalskriterier

Kriterier	Specifikation	Urvalsstorlek
Land	Noterat i Sverige	1 041
Sektor	GICS Information Technology	190
Marknadsplats	Nasdaq Stockholm Large/Mid/Small Cap (exkludering av Nasdaq First North Growth Market)	45
Bolagstyper	Investmentbolag, konsultbolag & medtech-bolag exkluderades	32

4.2.3 Litteratursökning

Litteratursökningen genomfördes primärt via Scopus och Finn med fokus på artiklar som granskats enligt principen double blind review. Sökningarna baserades på nyckelord som *R&D capitalisation*, *R&D*, *intangible assets*, *IFRS*, *IAS 38*, *signalling theory* och *accounting conservatism* etc. Artiklar med hög citeringsgrad publicerade i erkända journaler prioriterades. Norwegian Register for Scientific Journals, Series and Publishers användes för att säkerställa att valda källor är klassificerade som nivå 1 eller nivå 2.

4.2.4 Hantering av saknad data

Studiens panel är obalanserad till följd av att bolag som noterats under perioden endast ingår från och med noteringsåret i enlighet med urvalskriterierna i avsnitt 4.2.2. Det faktiska antalet företagsårsobservationer är därför 186. Utöver detta saknas enstaka värden för vissa variabler, framför allt antal aktieägare och insynsägande, vilket gör att antalet observationer varierar något mellan modellerna. Saknade värden hanteras genom listvis exkludering. Det innebär att en observation utesluts ur en given modell om värde saknas för någon av de ingående variablerna. Någon imputering tillämpas inte, eftersom det skulle riskera att introducera antaganden som inte återspeglar bolagens faktiska redovisningsval. I de fall ett mått inte kunnat hämtas som rådata, exempelvis bolagens totala FoU-utgifter, har ett approximativt mått konstruerats i stället för att observationen behandlats som bortfall. Detta mått och dess motivering beskrivs närmare i avsnitt 4.3.1.

En särskild begränsning rör insynsägande, som endast varit fullständigt tillgängligt för år 2025 och därför hanteras som en tidskonstant variabel, vilket diskuteras vidare i avsnitt 4.5.3.

4.3 Variabler

I detta avsnitt presenteras och operationaliseras studiens variabler. Samtliga variabler är direkt kopplade till de hypoteser som formulerats i kapitel 3. Studien tillämpar tre separata beroende variabler för att fånga olika dimensioner av bolagens redovisningsbeteende i relation till IAS 38.

4.3.1 Beroende variabel

Aktiveringskvot (*Capitalisation_ratio*)

Den första beroende variabeln, *aktiveringskvoten*, definieras som kvoten av bolagets aktiverade FoU-utgifter dividerat med totala FoU-utgifter under år t . Totala FoU-utgifter beräknas via en proxy som utgörs av summan av aktiverade utvecklingsutgifter och av- och nedskrivning av aktiverade utvecklingsutgifter. Variabeln fångar i vilken utsträckning ett bolag väljer att redovisa sina FoU-utgifter som tillgångar snarare än att löpande kostnadsföra dem och utgör därmed ett mått på graden av aktivering i enlighet med IAS 38.

$$Capitalisation_ratio_{it} = \frac{R\&D_Capitalisation_{it}}{Total_R\&D_Proxy_{it}} \quad (1)$$

Där $Total_R\&D_Proxy$ är beräknad genom:

$$\sum R\&D_Capitalisation_{it} + R\&D_Amortisation\&Impairment_{it} \quad (2)$$

Variabeln antar ett värde mellan 0 och 1, där 0 innebär att bolaget kostnadsför samtliga FoU-utgifter och 1 innebär att bolaget aktiverar hela beloppet.

Av -och nedskrivningstakt (*Amortisation_rate*)

Den andra beroende variabeln, *av- och nedskrivningstakten*, mäter i vilken utsträckning bolaget belastar resultatet med av- och nedskrivningar på balanserade FoU-tillgångar dividerat med proxyn för totala FoU-utgifter, relativt bolagets totala tillgångsbas. Variabeln definieras som kvoten av periodens av- och nedskrivningar av balanserade utvecklingsutgifter dividerat med proxyn, relativt den naturliga logaritmen av totala tillgångar. Logaritmeringen av nämnaren motiveras av den kraftiga snedfördelningen i totala tillgångar mellan large-, mid- och small cap-bolag, och syftar till att förhindra att stora bolag i absoluta tal mekaniskt dominerar utfallsvariabeln.

$$Amortisation_rate_{it} = \frac{\frac{R\&D_Amortisation\&Impairment_{it}}{Total_R\&D_Proxy_{it}}}{\frac{\ln(Total_assets_{it})}{1}} \quad (3)$$

Ett högre värde på av- och nedskrivningstakten indikerar att bolaget i större utsträck-

ning redovisar värdeminskning av sina immateriella FoU-tillgångar, vilket i enlighet med redovisningskonservatism kan tolkas som ett uttryck för en mer försiktig hållning gentemot aktiverade tillgångars redovisade värde (Basu, 1997). Variabeln används som beroende variabel i Modell 2 (H3).

Särredovisning av kostnadsförda utvecklingsutgifter (Dummy_R&D_E)

Den tredje beroende variabeln, *Dummy_R&D_E*, är en binär indikator för huruvida bolaget under räkenskapsåret väljer att särredovisa sina kostnadsförda FoU-utgifter som en separat post i resultaträkningen. Variabeln antar värdet 1 om sådan särredovisning förekommer och värdet 0 annars. Som diskuteras i avsnitt 2.6 ställer IAS 38 inget krav på att kostnadsförda FoU-utgifter ska särredovisas, vilket innebär att en sådan post utgör ett uttryck för frivillig informationsgivning. Variabeln används som beroende variabel i Modell 3 (H4).

$$\text{Dummy_R\&D_E}_{it} = \begin{cases} 1, & \text{om bolaget särredovisar kostnadsförda FoU-utgifter år } t \\ 0, & \text{annars} \end{cases}$$

4.3.2 Oberoende variabler

Logaritmerat börsvärde (ln_MarketCap)

Bolagets börsvärde mäts vid räkenskapsårets utgång. Variabeln logaritmeras för att hantera den kraftiga snedfördelning som kännetecknar börsvärden i ett urval som spänner sig över large-, mid- och small cap-segmenten. Även för att möjliggöra en tolkning av regressionskoefficienterna som procentuell effekt vid en enhetsökning. *ln_MarketCap* är den primära oberoende variabeln i Modell 1a (H1), Modell 2 (H3) och Modell 3 (H4).

$$\ln_MarketCap_{it} = \ln(Market_Cap_{it})$$

Segment-dummy (Small_dummy)

För att kategoriskt undersöka skillnaden i aktiveringsbeteende mellan storlekssegment används en dummy-variabel som antar värdet 1 om bolaget är klassificerat som small cap vid räkenskapsårets utgång och värdet 0 om bolaget är klassificerat som large cap. Mid cap-bolag exkluderas från denna specifikation för att möjliggöra ett renodlat test av segmenttillhörighet i enlighet med H2. Variabeln används som primär oberoende variabel i Modell 1b (H2).

$$\text{SmallCap_dummy}_{it} = \begin{cases} 1, & \text{om bolaget } i \text{ är klassificerat som small cap år } t \\ 0, & \text{om bolaget } i \text{ är klassificerat som large cap år } t \end{cases}$$

4.3.3 Kontrollvariabler

Logaritmerat antal anställda ($\ln_Employees$)

Antalet heltidsanställda vid räkenskapsårets utgång inkluderas i logaritmerad form som ett kompletterande storleksmått. Variabeln fångar bolagets organisatoriska storlek, vilken inte nödvändigtvis sammanfaller med dess marknadsvärderade storlek. Antal anställda är en intressant kontrollvariabel eftersom urvalet består av bolag vars affär skiljer sig åt. Ett kapitalintensivt bolag kan exempelvis ha högt börsvärde och relativt få anställda, medan ett tjänstetungt bolag uppvisar motsatt mönster. Variabelmåttet är i linje med hur tidigare studier kontrollerat för bolagsstorlek längs flera dimensioner (Dang et al., 2018). Variabeln ingår i Modell 1, Modell 2 och Modell 3.

$$\ln_Employees_{it} = \ln(Total_Employees_{it})$$

Logaritmerad omsättning ($\ln_Totrevenue$)

Bolagets totala nettoomsättning inkluderas i logaritmerad form som ett mått på bolagets operativa verksamhetsvolym. Variabeln kompletterar börsvärdet genom att fånga den faktiska ekonomiska aktiviteten snarare än marknadens framåtblickande värdering. Variabeln ingår i Modell 1, Modell 2 och Modell 3.

$$\ln_Totrevenue_{it} = \ln(Total_Revenue_{it})$$

Logaritmerat antal aktieägare ($\ln_Shareholders$)

Antalet unika aktieägare vid räkenskapsårets utgång inkluderas i logaritmerad form och operationaliserar bolagets ägarspridning. Variabeln motiveras teoretiskt utifrån neoinstitutionell teori (Alvesson & Spicer, 2019) och får empiriskt stöd av Broberg et al. (2010). Ett bolag med en bred ägarbas exponeras för fler externa intressenter och bredare förväntningar på ansvarsfull redovisning, vilket teoretiskt kan förstärka incitamenten för en konservativ tillämpning av IAS 38 samt ökad transparens i FoU-rapporteringen. Variabeln ingår i samtliga modeller.

$$\ln_Shareholders_{it} = \ln(Shareholders_{it})$$

Insiderägande (Insider_pct)

Insynsägande definieras som den andel av bolagets totala utestående aktier som innehas av personer med insynsställning, dvs. styrelseledamöter, ledande befattningshavare och deras närstående. Variabeln motiveras teoretiskt utifrån agentteori/PAT (Watts, 1977; Ball & Shivakumar, 2005), där ett högre insynsägande antas reducera separationen mellan ägande och kontroll och därmed minska intressekonflikten mellan ledning och ägare. Eftersom data för insynsägande endast varit fullständigt tillgänglig för år 2025 hanteras variabeln som tidskonstant i analysen, vilket diskuteras vidare i avsnitt 4.5.3.

$$Insider_pct = \frac{Antal_aktier_gda_av_insiders}{Totalt_antal_aktier}$$

Bolagsålder (Firm_age)

Bolagsåldern definieras som antalet år sedan bolagets börsnotering vid räkenskapsårets utgång. Variabeln inkluderas för att isolera sambandet mellan storlek och redovisningsval från den effekt som följer av bolagets mognadsgrad på kapitalmarknaden. Bolag som varit noterade en kortare period antas ha starkare incitament att tillämpa redovisningsval som signalerar framtida tillväxt, medan äldre bolag har en mer etablerad resultathistorik och mindre informationsasymmetri (Watts, 1977; Ball & Shivakumar, 2005). Variabeln ingår i samtliga modeller.

$$Firm_age_{it} = t - IPO_year_i$$

Skuldsättningsgrad (Leverage_pct)

Skuldsättningsgraden definieras som kvoten mellan totala skulder och eget kapital vid räkenskapsårets utgång och inkluderas för att kontrollera för bolagets finansieringsstruktur. Enligt skuldsättningshypotesen inom PAT har bolag med högre skuldsättning starkare incitament att tillämpa redovisningsval som ökar redovisat resultat och eget kapital, för att minska sannolikheten att bryta mot lånevillkor (Watts, 1977). Att kontrollera för skuldsättning isolerar därmed storlekseffekten från den effekt finansieringsstrukturen utövar på redovisningsvalen. Variabeln ingår i Modell 1, Modell 2 och Modell 3.

$$Leverage_pct_{it} = \frac{Total_debt_{it}}{Equity_{it}}$$

4.4 Statistisk metod

För att undersöka studiens hypoteser används både parametriska och icke-parametriska tester. Det icke-parametriska testet utgörs av en Spearmans rangkorrelation medan de parametriska testerna utgörs av OLS och logistiska regressionsmodeller som ämnar att besvara studiens hypoteser.

4.4.1 Spearmans rangkorrelation

Då insamlad data inte kan antas vara normalfördelad och därmed följa linjära samband, utan i stället uppvisar monotona mönster, är Spearmans rangkorrelation mer passande än andra parametriska tester som mäter korrelation (Hauke & Kossowski, 2011). Metoden baseras på variablernas rangordning snarare än deras absoluta värden, vilket gör den robust mot avvikande värden och icke-normalfördelade fördelningar. Rangkorrelationen antar värden mellan -1 och 1 och beräknas separat per borssegment för att möjliggöra jämförelse av sambandsmönster mellan storlekkategorierna.

4.4.2 Regressionsmodeller

Regressionsanalys används för att skatta sambandet mellan en beroende variabel och flera oberoende variabler simultant. Genom att inkludera kontrollvariabler kan koefficienten för den primära förklaringsvariabeln tolkas som dess samband med den beroende variabeln när övriga variabler hålls konstanta. För de kontinuerliga beroende variablerna tillämpas linjär regression, medan logistisk regression används för den binära beroende variabeln, då en linjär modell inte är lämplig när utfallet endast antar värdena 0 och 1.

Studien bygger på fyra regressionsmodeller, varav två delar samma beroende variabel. Samtliga modeller skattas i tre steg. I det första steget skattas en grundmodell med endast den primära oberoende variabeln. I det andra steget skattas en serie stegvisa specifikationer där grundmodellen utökas med en kontrollvariabel i taget. Varje stegvis specifikation innehåller en oberoende variabel och en kontrollvariabel. Det stegvisa tillvägagångssättet syftar till att diagnostisera huvudvariabelns robusthet och identifiera vilka kontrollvariabler som tillför förklaringskraft. Det möjliggör även upptäckt av multikollinearitet och suppressionseffekter mellan korrelerade storleksmått. I det tredje steget skattas den fullständiga modellen där samtliga kontrollvariabler inkluderas simultant vilket utgör studiens huvudresultat.

Den stegvisa specifikationen motiveras av att studiens storleksmått uppvisar genomgående höga inbördes korrelationer (se Tabell 4 i resultatdelen). Sådana korrelationer är vanliga i empirisk redovisningsforskning där flera dimensioner av samma underliggande fenomen (storlek) inkluderas parallellt (Dang et al., 2018). Höga inbördes korrelationer mellan oberoende variabler kan vid simultan inkludering leda till instabila koefficienter och förstörade standardfel. Den stegvisa specifikationen gör det möjligt att avgöra om huvudresultatet i den mättade modellen drivs av ett genuint samband eller av en specifik konstellation av kontrollvariabler. Resultaten från de olika specifikationerna redovisas i samma tabell och kommenteras under respektive hypotes i kapitel 5 i den utsträckning de tillför information utöver den mättade modellen.

Modell 1 — Aktiveringskvot (H1 & H2)

För att undersöka den beroende variabeln, *aktiveringskvoten*, i H1 och H2 tillämpas två liknande regressionsmodeller där den ena mäter sambandet kontinuerligt (H1) medan den andra (H2) mäter den kategoriska skillnaden mellan segment via en dummyvariabel. Den första modellen benämns som modell 1a och den andra som modell 1b. Modell 1a specificeras som följande:

$$\text{Capitalisation_ratio}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \ln_MarketCap_{it} + \varepsilon_{it} \quad (4)$$

$$\begin{aligned} \text{Capitalisation_ratio}_{it} = & \beta_0 + \beta_1 \ln_MarketCap_{it} + \beta_2 \ln_Employees_{it} \\ & + \beta_3 \ln_Shareholders_{it} + \beta_4 \ln_Totrevenue_{it} \\ & + \beta_5 \text{Firm_age}_{it} + \beta_6 \text{Leverage_pct}_{it} + \varepsilon_{it} \end{aligned} \quad (5)$$

Den primära oberoende variabeln utgörs av bolagets börsvärde vid räkenskapsårets utgång ($\ln_MarketCap$), vilket illustreras av grundmodellen (ekvation 4). I linje med signalteorin (avsnitt 3.3) förväntas mindre bolag i högre grad använda aktivering som signal till kapitalmarknaden, vilket motsvarar ett negativt samband med aktiveringskvoten. Som kompletterande storleksmått inkluderas logaritmerat antal anställda ($\ln_Employees$) och logaritmerad omsättning ($\ln_Totrevenue$), vilka fångar bolagets organisatoriska respektive operativa omfattning (Dang et al., 2018). Antal aktieägare ($\ln_Shareholders$) inkluderas för att operationalisera ägarspridningens institutionella tryck (Alvesson & Spicer, 2019; Broberg et al., 2010). Även bolagets ålder ($Firm_age$) och skuldsättningsgrad ($Leverage_pct$) inkluderas i modellen.

Modell 1b ersätter det kontinuerliga storleksmättet med en dummyvariabel där mid cap-bolag exkluderas för att möjliggöra ett renodlat test av segmenttillhörighet. Modellen specificeras som:

$$\text{Capitalisation_ratio}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{Small_dummy}_{it} + \varepsilon_{it} \quad (6)$$

$$\begin{aligned} \text{Capitalisation_ratio}_{it} = & \beta_0 + \beta_1 \text{Small_dummy}_{it} + \beta_2 \ln_Employees_{it} \\ & + \beta_3 \ln_Shareholders_{it} + \beta_4 \ln_Totrevenue_{it} \\ & + \beta_5 \text{Insider_pct}_{it} + \beta_6 \text{Firm_age}_{it} \\ & + \beta_7 \text{Leverage_pct}_{it} + \varepsilon_{it} \end{aligned} \quad (7)$$

I modell 1b är *Small_dummy* den primära oberoende variabeln. Ett positivt värde på koefficienten indikerar att small cap-bolag har en högre aktiveringskvot än large cap-bolag. Modellens konstruktion ämnar således till att undersöka sambanden i H2.

Modell 2 — Av- och nedskrivningstakt (H3)

För att undersöka förhållandet i H3 skattas en panel-regressionsmodell där av- och nedskrivningstakten utgör den beroende variabeln. Av- och nedskrivningstakten definieras som kvoten av bolagets av- och nedskrivningar av aktiverade utvecklingsutgifter dividerat proxy för totala FoU-utgifter, relativt den naturliga logaritmen av totala

tillgångar. Modellen specificeras i sin helhet som:

$$\text{Amortisation_rate}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \ln_MarketCap_{it} + \varepsilon_{it} \quad (8)$$

$$\begin{aligned} \text{Amortisation_rate}_{it} = & \beta_0 + \beta_1 \ln_MarketCap_{it} + \beta_2 \ln_Employees_{it} \\ & + \beta_3 \ln_Shareholders_{it} + \beta_4 \ln_Totrevenue_{it} \\ & + \beta_5 \text{Firm_age}_{it} + \beta_6 \text{Leverage_pct}_{it} + \varepsilon_{it} \end{aligned} \quad (9)$$

Den primära oberoende variabeln i modellen är bolagens börsvärde vid räkenskapsårets utgång ($\ln_MarketCap$). I linje med de teoretiska resonemangen i avsnitt 3.4 förväntas stora bolag, som är mer exponerade för institutionella påtryckningar och granskningar från intressenter, att uppvisa en högre av- och nedskrivningstakt på aktiverade utvecklingsutgifter.

Som kompletterande storleksmått inkluderas antal anställda ($\ln_Employees$), vilket fångar bolagets organisatoriska omfattning. Antal unika aktieägare ($\ln_Shareholders$) inkluderas för att operationalisera ägarspridningens institutionella tryck, i enlighet med det resonemang som förs i avsnitt 3.4 med stöd i Alvesson och Spicer (2019). Slutligen inkluderas omsättning ($\ln_Totrevenue$) som kontrollvariabel för bolagets operativa verksamhetsvolym, i linje med hur liknande studier kontrollerat för bolagsstorlek längs flera dimensioner (Dang et al., 2018).

Modell 3 — Transparens (H4)

För att undersöka urvalets transparens i sin redovisningskommunikation tillämpas en logistisk regressionsmodell. Syftet med modellen är att undersöka ifall bolags storlek kan förklara redovisningsval. Modell 3 specificeras enligt följande:

$$\text{logit}(P(\text{Dummy_RnD_E}_{it} = 1)) = \beta_0 + \beta_1 \ln_MarketCap_{it} + \varepsilon_{it} \quad (10)$$

$$\begin{aligned} \text{logit}(P(\text{Dummy_RnD_E}_{it} = 1)) = & \beta_0 + \beta_1 \ln_MarketCap_{it} + \beta_2 \ln_Employees_{it} \\ & + \beta_3 \ln_Shareholders_{it} + \beta_4 \ln_Totrevenue_{it} \\ & + \beta_5 \text{Insider_pct}_{it} + \beta_6 \text{Firm_age}_{it} \\ & + \beta_7 \text{Leverage_pct}_{it} + \varepsilon_{it} \end{aligned} \quad (11)$$

Den primära oberoende variabeln i modellen är bolagens börsvärde vid räkenskapsårets utgång ($\ln_MarketCap$). Som kompletterande storleksmått inkluderas antal anställda ($\ln_Employees$) och omsättning ($\ln_Totrevenue$), vilka fångar bolagets organisatoriska respektive operativa omfattning utöver det marknadsvärderade storleksmåttet. Även antal aktieägare ($\ln_Shareholders$) inkluderas för att operationalisera ägarspridningens

institutionella tryck (Alvesson & Spicer, 2019; Broberg et al., 2010).

Slutligen inkluderas insynsägande (*Insider_pct*), definierat som den andel av bolagets totala aktier som innehas av personer med insynsställning. Variabeln motiveras teoretiskt utifrån agentteori (Watts, 1977; Ball & Shivakumar, 2005), där ett högre insynsägande antas ändra incitamenten för frivillig informationsgivning. Eftersom data för insynsägande endast varit tillgänglig för år 2025 hanteras variabeln som tidskonstant i analysen, vilket diskuteras vidare i avsnitt 4.5.3.

Modellens koefficienter rapporteras som oddskvoter, vilket möjliggör en tolkning där värden över 1 indikerar att en ökning i den oberoende variabeln är förknippad med en högre sannolikhet att bolaget särredovisar FoU-kostnader, och värden under 1 indikerar det omvända.

4.5 Metodreflektion

4.5.1 Reliabilitet

Reliabilitet avser huruvida studiens resultat är reproducerbara och konsekventa över tid. Studiens reliabilitet stärks av att data hämtas från bolagens offentliga årsredovisningar och tidigare nämnda finansiella databaser. Vidare är datainsamlingsprocessen tydligt dokumenterad och samtliga variabler är operationaliserade på ett transparent sätt, vilket gör att en annan forskare med tillgång till samma material och metod rimligen bör kunna replikera resultaten (Bryman & Bell, 2015).

En potentiell reliabilitetsrisk är att manuell datainsamling från årsredovisningar kan leda till kodningsfel, särskilt avseende klassificeringen av aktiverade kontra kostnadsförda FoU-utgifter. För att minimera denna risk har samtliga manuellt insamlade datapunkter kontrollerats av minst två av studiens författare.

4.5.2 Validitet

Den interna validiteten påverkas av att studien inkluderar en proxyvariabel, som inte nödvändigtvis fångar det undersökta fenomenet fullt ut. En ytterligare metodologisk oro är den höga korrelationen mellan flera av storleksmåten (se Tabell 4). Den höga korrelationen riskerar att försvåra möjligheten till att isolera enskilda variabelers effekter och kan därför bidra till att statistiskt signifikanta samband inte identifieras. Sammantaget innebär detta att resultaten bör tolkas med viss försiktighet, då observerade samband kan påverkas av faktorer som inte fullt ut fångas av studiens modeller.

Extern validitet, det vill säga i vilken utsträckning resultaten kan generaliseras, är be-

gränsad till det svenska IFRS-tillämpande tekniksegmentet under perioden 2020–2025. Resultaten bör inte generaliseras till andra branscher, länder eller tidsperioder utan ytterligare empirisk prövning. Urvalet av 32 bolag ger god täckning av Stockholmsbörsens teknikbolag, men det relativt begränsade antalet observationer innebär att resultaten bör tolkas med viss försiktighet.

4.5.3 Metodkritik

Den kvantitativa ansatsen möjliggör systematisk analys av ett stort antal observationer och hypotesprövning med statistisk precision. Samtidigt innebär metodvalet att insikter i hur enskilda bolag tillämpar IAS 38 i praktiken inte fångas upp. Som Bryman och Bell (2015) påpekar reducerar kvantitativa metoder komplexa sociala fenomen till mätbara variabler, vilket kan leda till att viktiga dimensioner av redovisningsbeteendet förbises. En kompletterande kvalitativ ansats, exempelvis intervjuer med ekonomichefer eller revisorer, hade potentiellt kunnat ge djupare insikter i de bedömningar som ligger bakom aktiveringsbesluten.

Urvalet är dessutom begränsat till 32 bolag, vilket innebär att den statistiska kraften kan vara otillräcklig för att identifiera svagare samband, särskilt i analyser där segmentering gjorts. Eftersom datamaterialet utgör en obalanserad panel med upprepade observationer per bolag skattas regressionerna dessutom med ordinära standardfel, vilka kan underskattas när observationerna inte är fullständigt oberoende. Den individuella signifikansen, särskilt för den tidskonstanta variabeln insynsägande, bör därför tolkas med viss försiktighet. Det bör vidare noteras att sambandet mellan bolagsstorlek och aktiveringsbeteende kan påverkas av branschspecifika faktorer som inte fullt ut fångas av de inkluderade kontrollvariablerna. Slutligen begränsar den manuella delen av datainsamlingen studiens möjlighet att utöka urvalet, vilket sätter gränser för generaliserbarheten.

Operationaliseringen av insiders ägarandel utgör en särskild begränsning i studien. De datakällor som användes för att hämta data saknade historisk data över insiders ägarandel. Värden för 2025 hämtades därför och sattes konstant över hela perioden 2020–2025. Konsekvensen av denna begränsning är att variabeln endast kan användas för att undersöka skillnader mellan bolag och inte inom bolag över tid. Begränsningen utgör således en förenkling av studiens i övrigt longitudinella design. Vad som gör begränsningen mindre allvarlig är att den endast inkluderas i de tester där det undersökande fenomenet handlar om skillnader mellan bolag/segment (H2 & H4). Koefficienten insiders ägarandel (*Insider_pct*) bör därmed tolkas som ett tvärsnittssamband mellan bolagens nuvarande ägarstruktur och deras redovisningskommunikation under perioden, snarare än som effekt av tidsvarierande insiderägande. Begränsningen utgör därmed ett naturligt förslag för vidare forskning. Genom att samla in fullständiga tidsserier

över insiderägande skulle framtida studier även kunna analysera förändringarna inom bolag över tid samt tillämpa standardfel klustrade på bolagsnivå, vilket ger en mer robust skattning av variablernas signifikans när panelens upprepade observationer beaktas.

Eftersom studien använder flera mått på företagsstorlek, såsom börsvärde, omsättning och antal anställda, förekommer en viss grad av multikollinearitet mellan de oberoende variablerna. Variablerna fångar olika dimensioner av storlek men är samtidigt nära relaterade till varandra. Detta försvårar tolkningen av enskilda koefficienter i de fullständiga modellerna och bidrar till att samband inte framstår som statistiskt signifikanta. För att hantera detta analyseras resultaten även genom gradvisa modellspecifikationer, vilket möjliggör en mer nyanserad tolkning av storleksmåttens individuella effekter. För att öka studiens transparens så redovisas en tabell med VIF-värden i resultatkapitlet (Tabell 5).

4.5.4 Användning av AI

Användningen av AI i denna uppsats följer företagsekonomiska institutionen vid Lunds universitets riktlinjer för användning av AI. Generativ AI, i form av ChatGPT (OpenAI) och Claude (Anthropic), har använts för att förbättra språk, formuleringar, ge feedback och hjälpa till med struktur. AI har inte använts för att generera någon text, utan all text är skriven av författarna. Utöver grammatiska förbättringar, har Scopus AI-verktyg använts för litteratursökning. En sammanställning över använda promptar skickade till generativa AI-verktyg återges i bilagor.

5 Resultat

5.1 Deskriptiv statistik

Tabell 3 visar studiens deskriptiva statistik uppdelat per borssegment för oberoende, beroende och kontrollvariabler. Aktiveringskvoten (*Capitalisation_ratio*) uppger ett jämnt genomsnitt över de tre segmenten. I både large och mid cap uppgår aktiveringskvoten till 0,578 medan den i small cap är 0,559. Motsvarande mönster återfinns även för av- och nedskrivningstakten (*Amortisation_rate*), som varierar mellan 0,044 och 0,070 mellan segmenten. Liksom medelvärdena, är även skillnaden i medianvärden mycket liten (0,044 - 0,067). Detta indikerar att tekniksektorns aktivering samt av- och nedskrivningsbeteende, mätt på aggregerad nivå, är relativt homogent oberoende av segmenttillhörighet. Standardavvikelsen visar till skillnad från tidigare mått en genomgående större spridning i small cap-urvalet än i large cap-urvalet (0,017 kontra 0,038 för av- och nedskrivningstakten). Detta indikerar att den interna variationen i redovisningsval är större bland bolag i small cap-segmentet.

För de oberoende variablerna är skillnaden mellan segmenten desto tydligare. Medelvärdet för variablerna börsvärde och antal anställda följer samma negativt linjära mönster från large till small cap. Variabeln insiderägande följer det rakt motsatta mönstret. Medelvärdet för antalet aktieägare följer inget mönster utifrån kategorisering via segmenttillhörighet utan är högst i large cap, lägst i mid cap, medan small cap ligger däremellan.

Tabell 3: Deskriptiv statistik per börssegment

Variabel	n	Medelvärde	Median	SD	Min	Max
Large Cap						
Amortisation_rate	49	0.044	0.043	0.017	0.000	0.120
Capitalisation_ratio	49	0.578	0.590	0.151	0.111	1.000
Insider_pct	49	0.067	0.029	0.081	0.001	0.336
Market_Cap	49	90039	21917	121414	6257	394062
Shareholders	49	73242	15716	128828	5204	425636
Total_Employees	49	16068	1937	31755	304	104902
Total_Revenue	49	36873	5119	73934	0	271546
Firm_age	49	22.61	16	34.18	1	106
Leverage	49	0.355	0.365	0.271	0.024	1.329
Mid Cap						
Amortisation_rate	60	0.055	0.055	0.024	0.000	0.122
Capitalisation_ratio	60	0.578	0.591	0.185	0.000	1.000
Insider_pct	60	0.107	0.044	0.138	0.001	0.435
Market_Cap	60	5235	3891	5077	605	32191
Shareholders	58	10605	8888	6970	1708	44000
Total_Employees	60	787	600	561	129	2339
Total_Revenue	60	3498	1628	5668	0	23601
Firm_age	60	12.617	8.500	9.555	1	36
Leverage	60	0.887	0.598	0.746	0.019	14.201
Small Cap						
Amortisation_rate	77	0.070	0.067	0.038	0.000	0.199
Capitalisation_ratio	77	0.559	0.563	0.212	0.011	1.000
Insider_pct	71	0.219	0.158	0.178	0.009	0.667
Market_Cap	77	1371	740	1936	39.9	10925
Shareholders	71	15155	15000	12425	1385	51416
Total_Employees	77	202	159	178	5	973
Total_Revenue	77	664	403	694	0	2681
Firm_age	77	16.329	20.500	7.869	1	29
Leverage	77	0.386	0.184	1.936	0.002	17.328

Not. Tabellen visar antal observationer (n), medelvärde, median, standardavvikelse, minimum och maximum per börssegment. *Market_Cap* och *Total_Revenue* redovisas i MSEK medan *Total_Employees* och *Shareholders* redovisas i antal.

Tabell 4 visar Spearmans rangkorrelationer uppdelat per segment. En genomgående observation är att korrelationen mellan aktiveringsgrad och av- och nedskrivnings-takt är näst intill -1 i samtliga tre segment. Anledningen till detta nästan perfekta negativa samband är konstruktionen av variablerna. Både aktiveringsgrad och av- och nedskrivningstakt har samma nämnare, (*Total_R&D_Proxy*). Observationen bör därför inte ses som ett empiriskt fynd utan snarare som ett resultat av mekaniska samband.

Bland övriga variabler finns ett tydligt mönster av höga inbördes korrelationer mellan storleksmåten. Mönstret är särskilt påtagligt inom large cap där antal anställda och insiders ägarandel korrelerar med $\rho_s = -0,913$ samtidigt som antal anställda och omsättning korrelerar med $\rho_s = 0,944$. Samtliga variabler i large cap är dessutom negativt korrelerade med aktiveringskvoten medan small cap uppvisar motsatt mönster.

Tabell 4: Spearmans rangkorrelation per borssegment

	Cap.	Amort.	MCap	Emp.	Rev.	Sh.	Age	D/E	Ins.
Large Cap									
Capitalisation ratio	1.000	-0.854	-0.310	-0.227	-0.268	-0.302	0.000	0.224	0.128
Amortisation rate	-0.854	1.000	-0.122	-0.226	-0.182	-0.119	-0.350	-0.301	0.296
Market cap	-0.310	-0.122	1.000	0.636	0.709	0.687	0.581	-0.055	-0.655
Total Employees	-0.227	-0.226	0.636	1.000	0.944	0.609	0.778	0.355	-0.913
Total Revenue	-0.268	-0.182	0.709	0.944	1.000	0.704	0.706	0.234	-0.866
Shareholders	-0.302	-0.119	0.687	0.609	0.704	1.000	0.299	-0.223	-0.522
Years since IPO	0.000	-0.350	0.581	0.778	0.706	0.299	1.000	0.259	-0.877
Leverage pct	0.224	-0.301	-0.055	0.355	0.234	-0.223	0.259	1.000	-0.241
Insider pct	0.128	0.296	-0.655	-0.913	-0.866	-0.522	-0.877	-0.241	1.000
Mid Cap									
Capitalisation ratio	1.000	-0.910	0.133	-0.060	-0.042	-0.096	-0.115	-0.182	-0.041
Amortisation rate	-0.910	1.000	-0.161	-0.203	-0.223	0.067	0.059	0.197	0.178
Market cap	0.133	-0.161	1.000	0.260	0.382	0.112	-0.453	0.378	-0.148
Total Employees	-0.060	-0.203	0.260	1.000	0.806	0.298	0.121	0.396	-0.193
Total Revenue	-0.042	-0.223	0.382	0.806	1.000	0.140	-0.025	0.258	-0.479
Shareholders	-0.096	0.067	0.112	0.298	0.140	1.000	-0.036	0.213	0.212
Years since IPO	-0.115	0.059	-0.453	0.121	-0.025	-0.036	1.000	-0.301	0.368
Leverage pct	-0.182	0.197	0.378	0.396	0.258	0.213	-0.301	1.000	-0.214
Insider pct	-0.041	0.178	-0.148	-0.193	-0.479	0.212	0.368	-0.214	1.000
Small Cap									
Capitalisation ratio	1.000	-0.929	0.139	0.066	0.065	-0.055	-0.109	0.008	0.182
Amortisation rate	-0.929	1.000	-0.343	-0.269	-0.296	-0.037	0.208	-0.019	-0.104
Market cap	0.139	-0.343	1.000	0.560	0.547	0.398	-0.501	-0.178	0.101
Total Employees	0.066	-0.269	0.560	1.000	0.781	0.082	-0.347	0.338	-0.174
Total Revenue	0.065	-0.296	0.547	0.781	1.000	0.103	-0.076	0.361	-0.233
Shareholders	-0.055	-0.037	0.398	0.082	0.103	1.000	-0.120	-0.115	-0.283
Years since IPO	-0.109	0.208	-0.501	-0.347	-0.076	-0.120	1.000	0.226	-0.250
Leverage pct	0.008	-0.019	-0.178	0.338	0.361	-0.115	0.226	1.000	-0.086
Insider pct	0.182	-0.104	0.101	-0.174	-0.233	-0.283	-0.250	-0.086	1.000

Not. Tabellen visar Spearmans rangkorrelation (ρ) per borssegment. Cap. = Capitalisation ratio, Amort. = Amortisation rate, MCap = Market cap, Emp. = Total Employees, Rev. = Total Revenue, Sh. = Shareholders, Age = Years since IPO, D/E = Leverage pct och Ins. = Insider pct.

För att kvantifiera multikollineariteten beräknas variansinflationen (Tabell 5). Variablerna *ln_Employees* och *ln_Totrevenue* uppvisar en högre grad av multikollinearitet, vilket förväntas då dessa i praktiken mäter samma underliggande fenomen (operativ storlek). Ett VIF-värde över 10 brukar tolkas som ett tecken på problematisk multikollinearitet (Wooldridge, 2013). Den primära oberoende variabeln, *ln_MarketCap*, antar däremot ett godtagbart värde.

Tabell 5: Variansinflationsfaktorer (VIF)

Variabel	VIF	1/VIF
<i>ln_MarketCap</i>	4.84	0.207
<i>ln_Employees</i>	12.47	0.080
<i>ln_Totrevenue</i>	8.16	0.123
<i>ln_Shareholders</i>	1.92	0.521
<i>Insider_pct</i>	1.29	0.773
<i>Firm_age</i>	1.90	0.527
<i>Leverage_pct</i>	1.08	0.928
Medel-VIF	4.52	

Not. Tabellen visar variansinflationsfaktorn (VIF) och dess invers (1/VIF) för de oberoende variablerna i studiens fullständiga regressionsmodeller.

5.2 Signalering – H1 & H2

Tabell 6 visar samtliga sju regressionsmodeller för H1, från grundmodellen med enbart *ln_MarketCap* (kolumn 1) till den fullständiga modellen där samtliga kontrollvariabler inkluderas simultant (kolumn 7). När *ln_Shareholders* inkluderas separat tillsammans med *ln_MarketCap* (kolumn 3) är båda variablerna signifikanta på 5%-nivån (*ln_MarketCap*: $\beta = 0,016$; *ln_Shareholders*: $\beta = -0,035$), vilket antyder ett suppressionsmönster där ägarspridning och börsvärde samvarierar. I den fullständiga modellen (kolumn 7) är dock ingen variabel individuellt signifikant och modellen som helhet är inte statistiskt signifikant ($F = 1,024$; $p = 0,412$), med ett förklaringsvärde på endast 3,6%. H1 får därmed inget stöd i den fullständiga modellen.

Tabell 6: Regressionsresultat för H1: aktiveringskvot

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	Grund	+ Anställda	+ Aktieägare	+ Omsättning	+ År på Börsen	+ Skuldsättning	Fullständig
ln_MarketCap	0.006 (0.007)	0.016 (0.013)	0.016* (0.008)	0.017 (0.012)	0.008 (0.007)	0.006 (0.007)	0.015 (0.015)
ln_Employees		-0.014 (0.015)					0.016 (0.028)
ln_Shareholders			-0.035* (0.015)				-0.029 (0.018)
ln_Totrevenue				-0.013 (0.012)			-0.013 (0.020)
Firm_age					-0.001 (0.001)		-0.000 (0.001)
Leverage_pct						0.001 (0.008)	0.003 (0.008)
Intercept	0.526*** (0.056)	0.528*** (0.056)	0.764*** (0.122)	0.523*** (0.058)	0.527*** (0.056)	0.524*** (0.057)	0.712*** (0.142)
Observationer	184	183	177	179	183	183	173
R^2	0.004	0.008	0.034	0.011	0.015	0.004	0.036
Justerat R^2	-0.002	-0.003	0.023	0.000	0.005	-0.007	0.001
F	0.670	0.748	3.093	1.016	1.428	0.342	1.024
p -värde	0.414	0.475	0.048	0.364	0.243	0.711	0.412

Not. Beroende variabel: Capitalisation_ratio. Linjär regression med ln_MarketCap som primär oberoende variabel. Standardfel inom parentes. Signifikansnivåer: * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$.

De stegvisa specifikationerna i kolumn 1–6 av Tabell 6 nyanserar bilden av sambandet mellan börsvärde och aktiveringskvot. I grundmodellen (kolumn 1) är $\ln_MarketCap$ icke-signifikant, och mönstret kvarstår när antal anställda, omsättning, bolagsålder eller skuldsättningsgrad inkluderas en i taget (kolumn 2, 4, 5 och 6). När $\ln_Shareholders$ i stället inkluderas som ensam kontrollvariabel (kolumn 3) framträder dock ett tydligt suppressionsmönster. I den specifikationen blir $\ln_MarketCap$ signifikant positiv på 5% nivån ($\beta = 0,016$; $t = 2,042$; $p = 0,043$) samtidigt som $\ln_Shareholders$ blir signifikant negativ på 5% nivån ($\beta = -0,035$; $t = -2,292$; $p = 0,023$). Att $\ln_MarketCap$:s riktning och signifikans endast förändras när $\ln_Shareholders$ inkluderas tyder på att de två variablerna fångar olika underliggande fenomen som maskerar varandras effekter när bara den ena ingår. Båda variablernas signifikans försvinner i den fullständiga modellen (kolumn 7), vilket är konsistent med den höga inbördes korrelationen mellan storleksmått som dokumenterats i Tabell 4 och som diskuteras vidare i analyskapitlet.

Tabell 7 redovisar motsvarande resultat för H2. Den primära oberoende variabeln, börsvärdet, ersätts av den kategoriska segmentvariabeln *SmallCap_dummy*, och urvalet begränsas till large och small cap-bolag för att möjliggöra ett renodlat test av segmenttillhörighet. I den fullständiga modellen (kolumn 8) är *SmallCap_dummy* icke-signifikant ($\beta = -0,010$; $t = -0,245$; $p = 0,807$) och riktningen är dessutom svagt negativ, vilket motsätter sig H2:s förutsägelse, men utan statistiskt stöd. Koefficienten är liten och standardfelet stort, vilket gör att hypotesen inte kan bekräftas utifrån denna studies empiri. Modellen som helhet är inte heller signifikant och förklarar endast 2,4% av variationen. Ingen av kontrollvariablerna uppnår statistisk signifikans i den fullständiga modellen, varken $\ln_Employees$ ($\beta = -0,023$; $t = -0,597$; $p = 0,551$), $\ln_Shareholders$ ($\beta = -0,023$; $t = -1,253$; $p = 0,212$), $\ln_Totrevenue$ ($\beta = 0,013$; $t = 0,986$; $p = 0,325$), *Insider_pct* ($\beta = 0,047$; $t = 0,375$; $p = 0,708$) eller *Leverage_pct* ($\beta = 0,003$; $t = 0,321$; $p = 0,749$). H2 får således inget stöd i varken riktning eller signifikans.

Tabell 7: Regressionsresultat för H2: aktiveringskvot, segmentjämförelse

	(1) Grund	(2) +Anställda	(3) +Aktieägare	(4) +Omsättning	(5) +Insider	(6) +År på Börsen	(7) +Skuldsättning	(8) Fullständig
SmallCap_dummy	-0.019 (0.028)	-0.025 (0.037)	-0.033 (0.029)	-0.027 (0.036)	-0.035 (0.031)	-0.020 (0.028)	-0.019 (0.028)	-0.010 (0.040)
ln_Employees		-0.003 (0.010)						-0.023 (0.038)
ln_Shareholders			-0.020 (0.013)					-0.023 (0.018)
ln_Totrevenue				-0.003 (0.009)				0.013 (0.013)
Insider_pct					0.118 (0.097)			0.047 (0.126)
Firm_age						-0.001 (0.001)		-0.001 (0.001)
Leverage_pct							0.000 (0.008)	0.003 (0.008)
Intercept	0.578*** (0.018)	0.597*** (0.076)	0.773*** (0.126)	0.598*** (0.077)	0.568*** (0.020)	0.596*** (0.023)	0.578*** (0.019)	0.692*** (0.164)
Observationer	184	183	177	180	177	183	183	160
R^2	0.002	0.003	0.019	0.003	0.011	0.011	0.002	0.024
Justerat R^2	-0.003	-0.008	0.007	-0.008	-0.000	0.000	-0.009	-0.012
F	0.443	0.254	1.651	0.296	0.960	1.042	0.221	0.659
p -värde	0.506	0.776	0.195	0.744	0.385	0.355	0.802	0.683

Not. Beroende variabel: Capitalisation_ratio. Linjär regression där SmallCap_dummy jämför small cap-bolag mot referenskategoriin large cap; mid cap-bolag är exkluderade. Standardfel inom parentes. Signifikansnivåer: $\cdot p < 0.10$, $* p < 0.05$, $** p < 0.01$, $*** p < 0.001$.

Den stegvisa genomgången i kolumn 1–7 av Tabell 7 ger en samstämmig bild. *Small-Cap_dummy* är negativ men icke-signifikant i samtliga partiella specifikationer, oavsett vilken enskild kontrollvariabel som inkluderas. Något motsvarande suppressionsmönster som observerades för H1 återfinns inte för segmentvariabeln, vilket bekräftar att segmenttillhörighet inte förklarar variationen i aktiveringskvoten.

Sammantaget får varken H1 eller H2 empiriskt stöd. Bolagsstorlek, vare sig den operationaliseras kontinuerligt genom börsvärde eller kategoriskt genom segmenttillhörighet, uppvisar inget signifikant samband med aktiveringskvoten. Detta gäller såväl i den fullständiga modellen som i de stegvisa specifikationerna. Det partiella suppressionsmönstret mellan börsvärde och ägarspridning i kolumn 3 av Tabell 6 antyder dock att de två variablerna fångar parallella fenomen som verkar i motsatta riktningar. Detta diskuteras vidare i analyskapitlet.

5.3 Redovisningskonservatism inom bolag - H3

Tabell 8 redovisar samtliga sju regressionsmodeller för H3, där av- och nedskrivningstakten utgör den beroende variabeln. Den fullständiga modellen (kolumn 7) är som helhet starkt signifikant ($F = 8,011$; $p < 0,001$) och förklarar 22,5% av variationen i av- och nedskrivningstakten. Trots modellens samlade signifikans uppvisar dock ingen av de enskilda variablerna individuell signifikans i kolumn 7. Kombinationen av hög modellsignifikans och utebliven individuell signifikans är ett typiskt tecken på multikollinearitet, vilket korresponderar med de starka inbördes korrelationerna mellan storleksmått som dokumenterats i Tabell 4. VIF-testet i Tabell 5 visar att det är variablerna som representerar antal anställda och omsättning som primärt bidrar till utebliven individuell signifikans.

Tabell 8: Regressionsresultat för H3: av- och nedskrivningstakt

	(1) Grund	(2) +Anställda	(3) +Aktieägare	(4) +Omsättning	(5) +År på Börsen	(6) +Skuldsättning	(7) Fullständig
ln_MarketCap	-0.006*** (0.001)	-0.004* (0.002)	-0.008*** (0.001)	-0.004* (0.002)	-0.007*** (0.001)	-0.006*** (0.001)	-0.003 (0.002)
ln_Employees		-0.003 (0.002)					-0.004 (0.004)
ln_Shareholders			0.004 (0.002)				0.004 (0.003)
ln_Totrevenue				-0.003 (0.002)			-0.002 (0.003)
Firm_age					0.000 (0.000)		0.000 (0.000)
Leverage_pct						0.000 (0.001)	-0.000 (0.001)
Intercept	0.110*** (0.009)	0.111*** (0.009)	0.080*** (0.019)	0.114*** (0.009)	0.110*** (0.009)	0.110*** (0.009)	0.087*** (0.021)
Observationer	184	183	177	179	183	183	173
R^2	0.173	0.180	0.198	0.186	0.176	0.173	0.225
Justerat R^2	0.168	0.171	0.189	0.177	0.167	0.164	0.197
F	38.18	19.93	21.65	20.22	19.49	18.99	8.011
p -värde	< 0.001	< 0.001	< 0.001	< 0.001	< 0.001	< 0.001	< 0.001

Not. Beroende variabel: Amortisation_rate. Linjär regression med ln_MarketCap som primär oberoende variabel. Standardfel inom parentes. Signifikansnivåer: * $p < 0.10$, ** $p < 0.05$, *** $p < 0.001$.

De stegvisa specifikationerna i kolumn 1–6 av Tabell 8 ger däremot en betydligt tydligare bild av sambandet. Variabeln *ln_MarketCap* uppvisar negativ signifikans på 5% nivån eller starkare i samtliga sex partiella modeller, och på 0,1% nivån i fem av dem (kolumn 1, 3, 5 och 6 samt grundmodellen). Modellens samlade förklaringsgrad (R^2) ligger mellan 17,3% och 19,8% beroende på vilken kontrollvariabel som inkluderas. Effektens riktning och signifikans är konsekvent oavsett om antal anställda, antal aktieägare, omsättning, bolagsålder eller skuldsättningsgrad används som kompletterande variabel. När *ln_Shareholders* inkluderas som ensam kontrollvariabel tillsammans med *ln_MarketCap* (kolumn 3) framträder dessutom en positiv signifikans på 10% nivån för *ln_Shareholders* ($\beta = 0,004$; $t = 1,858$; $p = 0,065$) samtidigt som *ln_MarketCap* är starkt negativ ($\beta = -0,008$; $t = 6,328$; $p < 0,001$).

Modellens resultat innebär att H3 förkastas. Det primära storleksmåttet (*ln_MarketCap*) har ett robust negativt samband med av- och nedskrivningstakten i samtliga partiella specifikationer (kolumn 1–6 i Tabell 8), vilket går i motsatt riktning till hypotesens förutsägelse. Den positiva koefficienten för *ln_Shareholders* i kolumn 3 visar dock att det teoretiska ramverket inte är helt frånvarande utan snarare att den drivs av en annan storleksdimension än den som hypotesen formulerats kring.

5.4 Transparens i redovisning - H4

Tabell 9 redovisar resultaten från de logistiska regressionsmodellen för H4. Modellens beroende variabel är *Dummy_Red_E*. Variabeln är konstruerad som en binär indikator för huruvida bolaget särredovisat sina kostnadsförda utvecklingsutgifter som en separat post. Den fullständiga modellen (kolumn 8) är som helhet signifikant.

Den primära oberoende variabeln, *ln_MarketCap*, är icke-signifikant i den fullständiga modellen ($\beta = 0,034$; $z = 0,175$; $p = 0,861$; $OR = 1,034$). H4:s ursprungliga formulering om att bolagsstorlek mätt som börsvärde skulle öka sannolikheten för särredovisning kan därmed inte bekräftas.

Variabeln *Insider_pct* uppvisar en starkt signifikant negativ koefficient på 1% nivån ($\beta = -5,351$; $z = -3,175$; $p = 0,001$). Tolkningen är att en högre andel insiderägande är förknippad med en kraftigt reducerad sannolikhet för särredovisning av kostnadsförda FoU-utgifter. Oddskvoten på 0,005 innebär att oddsen för särredovisning sjunker med ungefär 99,5% för varje enhetshöjning i andelen insiderägande.

Firm_age uppvisar en signifikant positiv koefficient på 0,1% nivån ($\beta = 0,089$; $z = 3,594$; $p < 0,001$). Varje ytterligare år sedan börsnotering ökar oddsen för särredovisning med cirka 9,3%. Riktningen är värd att uppmärksamma eftersom den går

emot den teoretiska förväntning som formulerades i avsnitt 4.3.3, där yngre noterade bolag antogs ha starkare incitament att signalera framtida intjäningsförmåga genom frivillig informationsgivning. Empirin visar i stället att äldre bolag i större utsträckning särredovisar kostnadsförda FoU-utgifter, vilket diskuteras vidare i analyskapitlet.

Noterbart är att *ln_Shareholders*, som framträtt som signifikant prediktor när den individuellt inkluderats i den modellen (kolumn 3), förlorar sin signifikans i den fullständiga modellen ($\beta = 0,366$; $z = 1,472$; $p = 0,141$, $OR = 1,442$). Övriga kontrollvariabler är genomgående icke-signifikanta i kolumn 8.

Tabell 9: Regressionsresultat för H4: särredovisning av kostnadsförda FoU-utgifter

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
	Grund	+Anställda	+Aktieägare	+Omsättning	+Insynsägande	+År på Börsen	+Skuldsättning	Fullständig
ln_MarketCap	0.207* (0.082)	0.058 (0.150)	0.109 (0.095)	-0.070 (0.143)	0.071 (0.093)	0.262** (0.099)	0.214** (0.083)	0.034 (0.193)
ln_Employees		0.214 (0.182)						0.105 (0.407)
ln_Shareholders			0.542** (0.205)					0.366 (0.248)
ln_Totrevenue				0.339* (0.155)				-0.007 (0.327)
Insider_pct					-2.095 (1.080)			-5.351** (1.685)
Firm_age						0.048* (0.019)		0.089*** (0.025)
Leverage_pct							0.135 (0.143)	0.179 (0.197)
Intercept	-0.900 (0.660)	-1.007 (0.681)	-5.231** (1.767)	-1.105 (0.713)	0.590 (0.835)	-2.018* (0.915)	-1.032 (0.672)	-4.085 (2.392)
Observationer	186	183	179	181	180	186	186	168
Null deviance	233.91	233.91	228.33	228.53	219.91	233.91	233.91	209.47
Residual dev.	227.18	225.77	213.16	217.80	213.56	218.98	225.80	173.25
AIC	231.18	231.77	219.16	223.80	219.56	224.98	231.80	189.25

Not. Beroende variabel: Dummy_RnD E. Logistisk regression med binomial fördelning och
ln_MarketCap som primär oberoende variabel. Standardfel inom parentes. Signifikansnivåer:
 $p < 0.10$, * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$.

De stegvisa specifikationer i Tabell 9 ger en mer differentierad bild av börsvärdets roll i transparensperspektivet än vad den fullständiga modellen ensam visar. I grundmodellen, där samtliga kontrollvariabler exkluderas (kolumn 1), är $\ln_MarketCap$ signifikant positiv ($\beta = 0,207$; $z = 2,518$; $p = 0.012$; $OR = 1,230$). När de alternativa storleksmåten $\ln_Employees$, $\ln_Shareholders$ och $\ln_Totrevenue$ läggs in i taget (kolumn 2, 3 och 4) minskar börsvärdet signifikans. I specifikationen där $\ln_Shareholders$ inkluderas (kolumn 3) är variabeln starkt signifikant positiv på 1% nivån ($\beta = 0,542$; $z = 2,647$; $p = 0.008$; $OR = 1,719$). När $Firm_age$ och $Leverage$, kontrollvariabler som inte är storleksmått, inkluderas (kolumn 6 respektive 7) behåller börsvärdet sin positiva signifikans.

H4 får därmed stöd i två avseenden men inte i det avseende hypotesen ursprungligen formulerades. Bolagsstorlek operationaliserad som börsvärde förklarar inte särredovisningsbeslutet i den fullständiga modellen. Däremot framträder två andra strukturella faktorer som starka och oberoende prediktorer, där ägarkoncentration (genom insynsägande) sänker sannolikheten för särredovisning medan bolagsmognad (genom tid sedan börssnotering) ökar sannolikheten för särredovisning.

5.5 Sammanställning av resultat

Tabell 10: Sammanställning av resultat

	H1	H2	H3	H4
Börsvärde	0	n/a	(-) ^{***}	0
Segment	n/a	0	n/a	n/a
Omsättning	0	0	0	0
Antal anställda	0	0	0	0
Antal aktieägare	(-) [*]	0	(+) [*]	(+) ^{**}
Insiderägande	n/a	0	n/a	(-) ^{**}
År på börsen	0	0	0	(+) ^{***}
Skuldsättning	0	0	0	0

Not. Tabellen sammanfattar riktning och signifikansnivå för studiens oberoende variabler och kontrollvariabler i respektive regressionsmodell. Modell 1a och 1b avser aktiveringskvot, Modell 2 av- och nedskrivningstakt och Modell 3 särredovisning av kostnadsförda FoU-utgifter. Cellerna rapporterar det mest robusta utfallet per variabel: där en effekt maskeras i den fullständiga modellen av multikollinearitet men är robust över de stegvisa specifikationerna (börsvärde i Modell 2 samt antal aktieägare) rapporteras den representativa stegvisa specifikationen; övriga celler avser den fullständiga modellen. Tecken inom parentes anger sambandets riktning. Signifikansnivåer: ^{*} $p < 0,10$; ^{*} $p < 0,05$; ^{**} $p < 0,01$; ^{***} $p < 0,001$. Icke signifikant: 0. n/a: variabeln ingår inte i modellen.

6 Analys

6.1 Signalering

Studiens två första hypoteser syftar till att förklara aktiveringsbeteendet baserat på bolagsstorlek utifrån signalteori. Hypoteserna utgår från antagandet att aktivering av utvecklingsutgifter enligt IAS 38 kan ses som en signal till kapitalmarknaden om framtida ekonomiska fördelar. Mindre bolag borde därför uppvisa högre aktiveringsgrad eftersom de generellt sett har större informationsasymmetri och därmed ett större behov av att signalera. H1 prövar sambandet kontinuerligt via börsvärde, medan H2 kompletterar med en kategorisk jämförelse mellan small cap och large cap. De båda specifikationerna fångar samma underliggande mekanism från två kompletterande vinklar och bör därför analyseras tillsammans.

Resultaten från hypotesprövningarna är likvärdiga och ger samstämmiga utfall. Modell 1a (Tabell 6) är inte signifikant som helhet och ingen av de enskilda variablerna börsvärde, omsättning, antal anställda, ägarspridning, bolagsålder eller skuldsättningsgrad uppvisar individuell signifikans i den fullständiga modellen. Modell 1b (Tabell 7) är inte signifikant, och koefficienten för *SmallCap_dummy* är svagt negativ i den fullständiga modellen, alltså i motsatt riktning till hypotesens (H2) förutsägelse. Den deskriptiva statistiken i Tabell 3 redogör för samma mönster. Large och mid cap-bolagens medelvärde för aktiveringskvoten båda är 0,578 medan small cap endast uppgår till 0,559. Det vill säga att den lilla riktningstendens som finns i datamaterialet går emot hypotesernas förutspådda riktning. Varken det kontinuerliga storleksmättet eller den kategoriska segmenttillhörigheten ger således stöd för signalteorin. Varken H1 eller H2 får statistiskt stöd. Eftersom koefficienterna inte är signifikanta kan ingen slutsats dras om sambandets riktning. Resultatet innebär alltså avsaknad av stöd, inte ett belägg för motsatt samband.

Den samstämmiga avsaknaden av samband är i sig informativ och pekar bort från den signaleringslogik som tidigare forskning lyft fram (Dinh et al., 2015; Wyatt, 2005). Resultatet kontrasterar särskilt mot Brasch et al. (2022), som finner att privata brittiska bolag använder aktivering opportunistiskt för att signalera framtida värde och förbättra finansiella nyckeltal. Skillnaden mellan deras fynd och denna studies bör inte tolkas som att svenska teknikbolag i grunden saknar signaleringsbehov, utan snarare ses utifrån den institutionella kontext som präglar det svenska bolag. Brasch et al. (2022) studerar privata bolag, där externa intressenter har begränsad tillgång till löpande information och där aktivering blir ett av få verktyg för ledningen att kommunicera projektens potential. De svenska börsnoterade teknikbolag som ingår i denna studie verkar däremot i en miljö präglad av omfattande informationskrav, kontinuerlig granskning från analytiker, institutionella investerare och media samt en

hög baslinje av frivillig informationsgivning. Informationsasymmetrin mellan ledning och externa intressenter blir därmed strukturellt mindre än i privata bolag, vilket reducerar betydelsen av aktivering som signaleringsmekanism oavsett om bolaget är klassificerat som large, mid eller small cap.

Resultatet kan vidare tolkas mot bakgrund av IAS 38:s konstruktion. Standarden bygger på att aktivering endast ska ske när de kumulativa kriterierna är uppfyllda (IAS 38, p. 57). Redovisningen ska i teorin spegla projektens faktiska mognadsgrad snarare än ledningens strategiska incitament. För small cap-bolagen kan detta innebära att färre projekt vid en given tidpunkt uppfyller kriterierna, eftersom dessa bolag ofta är beroende av ett mindre antal utvecklingsprojekt med begränsad projektmognad. Det mekaniska utrymmet för aktivering är därmed begränsat oavsett ledningens signaleringsincitament. Large cap-bolag har på motsvarande sätt mer diversifierade verksamheter och fler projekt som kan kvalificera för aktivering, men är samtidigt föremål för högre legitimitetskrav, vilket enligt neoinstitutionell teori kan motivera en mer försiktig redovisning för att minska risken för framtida nedskrivningar (Alvesson & Spicer, 2019). De två effekterna verkar i motsatta riktningar längs storleksfördelningen och kan tillsammans förklara varför det inte uppstår någon tydlig storlekstrend i datamaterialet. Att sambandet mellan storlek och aktiveringsgrad inte är signifikant i någon av specifikationerna kan därmed tolkas som en indikation på att svenska teknikbolag i relativt hög utsträckning följer standardens underliggande principer snarare än använder aktivering opportunistiskt för att påverka marknadens uppfattning.

Den stegvisa robusthetsanalysen i kolumn 1-6 ger dock en mer nyanserad bild. När $\ln_MarketCap$ kombineras enbart med $\ln_Shareholders$ som kontrollvariabel (kolumn 3) framträder ett tydligt suppressionsmönster där båda variablerna blir signifikanta, men åt varsitt håll. Börsvärdet är positivt ($\beta = 0,016$; $p = 0,043$) medan ägarspridning är negativ ($\beta = -0,035$; $p = 0,023$). Detta indikerar att de två variablerna fångar olika underliggande dimensioner som döljer varandra när bara den ena ingår i modellen. Börsvärde mäter marknadens framtidsblickande värdering av bolagets tillväxtpotential, medan antalet aktieägare fångar bredden av extern granskning och institutionellt tryck. När den sistnämnda hålls konstant framträder en tendens till att större bolag aktiverar i högre grad, inte lägre, vilket är direkt motsatt den signaleringslogik som H1 bygger på. Effekten försvinner dock i den fullständiga modellen, vilket är förenligt med den höga inbördes korrelationen mellan storleksmått i Tabell 4. Att fyndet inte går att isolera vid en simultan inkludering innebär inte att den underliggande mekanismen saknas, utan snarare att studiens data inte kan avgöra vilken dimension av storlek som driver effekten. Tolkningen ligger i linje med Basu (1997) och Alvesson och Spicer (2019), där en bredare ägarbas är förknippad med ökad extern granskning och ett starkare institutionellt tryck, vilket i sin tur skapar incitament för en mer försiktig och konservativ redovisning.

H1 och H2 visar tillsammans att signalteorin har begränsad förklaringskraft för aktiveringsbeteendet bland svenska börsnoterade teknikbolag. Varken det kontinuerliga storleksmåttet eller den kategoriska segmenttillhörigheten kan förklara variationen i aktiveringskvoten i den riktning som teorin förutspår, och de tendenser som finns går i vissa fall i motsatt riktning. Den variation som ändå framträder är istället förknippad med ägarspridning, vilket pekar mot institutionella och kontrollrelaterade mekanismer snarare än mot ett strategiskt signaleringsmotiv. Studien bidrar därmed till tidigare forskning genom att visa att resultaten hos Brasch et al. (2022) och Dinh et al. (2015) inte utan vidare kan generaliseras till en svensk IFRS-kontext. I svenska börsnoterade teknikbolag synes aktiveringsbeslut präglas av en kombination av institutionella faktorer, extern granskning och försiktighetsprinciper snarare än av ett rent signaleringsmotiv.

6.2 Konservatism

H3 utgår från antagandet att större bolag uppvisar en mer konservativ redovisning av utvecklingsutgifter enligt IAS 38. Hypotesen bygger på tidigare forskning kring redovisningskonservatism, där större bolag antas vara föremål för högre grad av extern granskning från investerare, analytiker och revisorer. Utifrån detta perspektiv förväntades större bolag uppvisa en högre av- och nedskrivningstakt, eftersom konservativa redovisningsprinciper innebär att osäkra framtida ekonomiska fördelar bör omprövas och skrivas ned i större utsträckning när risk eller osäkerhet föreligger.

Resultatet ger inte stöd för hypotesens förutsagda riktning. I den fullständiga modellen är sambandet mellan börsvärde och av- och nedskrivningstakt negativt men inte individuellt signifikant. Samtidigt är modellen som helhet starkt signifikant, vilket indikerar att variationen i av- och nedskrivningstakt i hög grad förklaras av de inkluderade variablerna gemensamt. Kombinationen av hög modellsignifikans och utebliven individuell signifikans tyder på att storleksmåttens delar betydande överlappande variation, vilket är konsistent med den multikollinearitet som observerats mellan variablerna i Tabell 4 och testats i Tabell 5.

De stegvisa specifikationerna i Tabell 8 ger däremot ett tydligare mönster. Börsvärde uppvisar där ett robust negativt samband med av- och nedskrivningstakten i samtliga partiella modeller. Sambandet kvarstår oberoende av vilken kontrollvariabel som inkluderas och är genomgående statistiskt signifikant. Resultatet innebär att större bolag, tvärtemot hypotesens ursprungliga antagande, tenderar att uppvisa lägre av- och nedskrivningstakt än mindre bolag.

Ett möjligt sätt att förstå resultatet är att större bolag kan antas ha bättre resurser, mer utvecklade kontrollsystem och större erfarenhet av att bedöma vilka utvecklingsprojekt som faktiskt uppfyller kriterierna i IAS 38 redan vid aktiveringstillfället. Om större bolag i högre grad endast aktiverar projekt med relativt hög sannolikhet att generera framtida ekonomiska fördelar kan det innebära att färre projekt senare behöver skrivas av eller ned. Ett sådant resonemang ligger delvis i linje med IAS 38 grundläggande logik, där aktivering endast ska ske när framtida ekonomiska fördelar bedöms som sannolika och tillförlitligt mätbara.

Resultatet kan också förstås utifrån skillnader i riskprofil mellan stora och små teknikbolag. Mindre bolag verkar ofta i tidigare utvecklingsfaser och är generellt mer beroende av framtida tillväxtprojekt för sin fortsatta verksamhet. Deras utvecklingsprojekt kan därför antas vara mer osäkra och förknippade med större risk för framtida värdenedgångar. Detta skulle kunna förklara varför mindre bolag uppvisar högre av- och nedskrivningstakt trots att signalteorin samtidigt antyder att de har starkare incitament att aktivera utvecklingsutgifter.

Samtidigt framträder ett intressant mönster kring ägarspridning. När antal aktieägare inkluderas separat tillsammans med börsvärde uppvisar variabeln ett positivt samband med av- och nedskrivningstakten. Resultatet ligger i linje med resonemang kring extern granskning och informationskrav. En större och mer spridd ägarbas kan innebära högre krav på försiktighet och legitimitet i redovisningen, vilket i sin tur kan skapa incitament att snabbare skriva ned tillgångar vars framtida ekonomiska värde blivit mer osäkert. Resultatet kan därmed tolkas som att det inte enbart är bolagsstorlek i sig som påverkar graden av konservatism, utan även vilken typ av ägarstruktur och extern övervakning bolaget möter.

Resultaten i H3 ger en mer komplex bild av redovisningskonservatism än vad hypotesen initialt förutsatte. Studien finner inget stöd för att större bolag uppvisar högre av- och nedskrivningstakt. Tvärtom indikerar de partiella specifikationerna att större bolag tenderar att uppvisa lägre av- och nedskrivningstakt, medan större ägarspridning är förknippad med högre grad av konservativa värdejusteringar. Resultaten antyder därmed att konservatism enligt IAS 38 inte enbart är kopplat till bolagsstorlek, utan snarare till samspelet mellan storlek, projektosäkerhet, ägarstruktur och graden av extern granskning.

6.3 Transparens

Resultatet för H4 visar att Broberg et al. (2010):s slutsatser behöver vidareutvecklas för den svenska kontexten snarare än rakt avvisas. Broberg et al. konstaterar att bolagsstorlek är den mest pålitliga prediktorn av frivillig informationsgivning på Stock-

holmsbörsen. Skillnaden mellan deras studie och denna är att deras storleksmått slår samman flera dimensioner som denna studie behandlar separat. När börsvärde, omsättning, antal anställda, ägarspridning, insynsägande, bolagsålder och skuldsättningsgrad inkluderas var för sig blir det möjligt att identifiera vilka av dessa dimensioner som faktiskt driver beslutet att särredovisa kostnadsförda FoU-utgifter.

Det studerade redovisningsvalet existerar därför att IAS 38 är asymmetrisk i sina upplysningskrav. Standarden ställer omfattande krav på avstämning och upplysning av aktiverade utvecklingsutgifter (IAS 38, p. 118), medan kostnadsförda FoU-utgifter saknar motsvarande krav på att redovisas som en separat post i resultaträkningen. Variationen i hur bolag väljer att använda detta utrymme blir därmed studiens empiriska fönster mot bolagsspecifika transparensincitament. Empirin visar att det för teknikbolag på Nasdaqs large, mid eller small cap-lista inte är den börsvärdesbaserade dimensionen som bär förklaringsvärdet, utan ägarkoncentrationen och antal år på börsen.

Den enskilt tydligaste prediktorn av särredovisning i den fullständiga modellen är insiderägande. Givet datastrukturen bör sambandet dock tolkas med försiktighet. Variabeln uppvisar ett starkt negativt samband ($\beta = -5,351$; $p = 0,001$; $OR = 0,005$). Innebörden av utfallet är att ju större andel av bolaget som ägs av personer med insynsställning, desto mindre sannolikt är det att bolaget särredovisar kostnadsförda FoU-utgifter. Detta går att hänföra till agentteorin där frivillig informationsgivning ses som ett verktyg för att hantera den agentkostnad som uppstår när ägande och förvaltning separeras (Watts, 1977 och Ball & Shivakumar, 2005).

Resonemanget är särskilt relevant i FoU-sammanhang. Som institutionalian framförde så bygger IAS 38 i grunden på företagsledningens egna bedömningar. Standarden framhäver att sannolikheten för framtida ekonomiska fördelar ska grundas på rimliga och väl underbyggda antaganden baserade på företagsledningens bästa uppfattning (IAS 38, p. 22). Det bedömningsutrymme som standarden lämnar gör att den enskilde ägarens behov av insyn i ledningens redovisningsval blir större ju längre från beslutsfattandet ägaren står. När insynsägandet är högt och separationen mellan agent och principal är låg sjunker således incitamenten för att redovisa transparent. Ägarna sitter på båda stolarna och behöver inte kommunicera redovisningsval till sig själva. Att denna mekanism är studiens mest robusta enskilda prediktor av särredovisning antyder att agentteorins logik fortsatt erhåller stöd i en svensk teknikbolags-kontext.

Regressionsmodellens andra signifikanta prediktor är *Firm_age*. Variabeln har ett positivt samband på 0,1% nivån ($\beta = 0,089$; $p < 0,001$; $OR = 1,093$). Utfallet innebär att för varje ytterligare år sedan börsnotering ökar oddsen för särredovisning med

cirka 9,3%. Riktningen är en motsättning gentemot den teoretiska förväntning som formulerades i avsnitt 4.3.3. Där antogs yngre noterade bolag ha starkare incitament att signalera genom frivillig informationsgivning för att etablera trovärdighet på kapitalmarknaden. Att äldre bolag i stället är mer benägna att särredovisa pekar mot en institutionell mognadseffekt. Bolag som varit börsnoterade längre har över tid utvecklat mer etablerade redovisningsrutiner. De har troligtvis skapat interna processer, fler upplysningsrutiner och blivit mer institutionellt inbäddade i de normer som kapitalmarknaden upprätthåller. Tolkningen ligger i linje med neoinstitutionell teori (Alvesson & Spicer, 2019), där organisationer över tid anpassar sig till externa normer och förväntningar för att uppfattas som legitima. Frivillig särredovisning blir därmed inte en signal från en ny aktör som försöker etablera sig. Det är snarare en etablerad sedvana som växer fram i takt med att bolaget mognat på börsen. Fyndet nyanserar både den agentteoretiska och den signalteoretiska tolkningen av frivillig informationsgivning. Det visar att tid utgör en betydelsefull dimension av transparensvalet utöver de strukturella egenskaper bolaget har vid en given tidpunkt.

Den primära oberoende variabeln $\ln_MarketCap$ är icke-signifikant i den fullständiga modellen. Det bekräftar att börsvärdet i sig inte är den dimension av storlek som driver transparensvalet. De stegvisa specifikationerna i Tabell 9 ger ett tydligt empiriskt stöd för denna slutsats. När $\ln_MarketCap$ står ensam som oberoende variabel (kolumn 1) är dess samband med särredovisning signifikant positivt ($\beta = 0,207$; $p = 0,012$; $OR = 1,230$). Vid en enkel tolkning av storlek som ett enda mått skulle detta bekräfta Broberg et al. (2010):s slutsats för en svensk kontext. Effekten försvinner emellertid systematiskt så fort ett alternativt storleksmått inkluderas. Detta gäller när antal anställda, antal aktieägare, omsättning eller insideräggande läggs in (kolumn 2 till 5). När en icke-storleksvariabel som är på börsen eller skuldsättningsgrad i stället läggs in består börsvärdets effekt (kolumn 6 och 7). Det är därmed inte börsvärdet i sig som driver särredovisningen. Det är den underliggande dimension av storlek som börsvärdet i grundmodellen råkar fånga upp i frånvaro av mer specifika mått.

Antalet aktieägare utgör en intressant gränsvärdessvariabel. I den specifikation av modellen när börsvärde och antal aktieägare testas tillsammans (kolumn 3 i Tabell 9) blir utfallet att antalet aktieägare är starkt signifikant positivt på 1% nivån ($\beta = 0,542$; $p = 0,008$; $OR = 1,719$). I den fullständiga modellen kvarstår riktningen positiv men förlorar sin signifikans ($\beta = 0,366$; $p = 0,141$). Mönstret stämmer överens med multikollinearitetstolkningen. Antalet aktieägare samvarierar med övriga strukturella faktorer, särskilt antal anställda och omsättning. Dess marginella bidrag försvinner när dessa hålls konstanta. Resultatet bör därmed inte tolkas som att ägarspridning saknar betydelse. Det bör i stället tolkas som att studiens data inte kan särskilja dess effekt från övriga korrelerade strukturella mått. Den neoinstitutionella mekanismen, där en bredare ägarbas är förknippad med fler externa intressenter och bredare förväntningar

på ansvarsfull redovisning (Alvesson & Spicer, 2019 och Broberg et al., 2010), kvarstår därmed som en teoretiskt rimlig tolkning av ägarspridningens roll. Att effekten inte kan isoleras i den fullständiga modellen utesluter inte att mekanismen verkar i bakgrunden.

Insynsägande och bolagsålder utgör däremot två teoretiskt distinkta och empiriskt särskiljbara dimensioner som fångar varsitt perspektiv på bolagsstrukturen. Insynsägande speglar koncentrationen av interna intressenter, medan bolagsålder återspeglar bolagets mognadsgrad på kapitalmarknaden. Deras effekter pekar åt motsatt håll, där insynsägande minskar sannolikheten för särredovisning medan bolagsålder ökar den. Att båda variablerna förblir signifikanta i den fullständiga modellen, där fyra korrelerade storleksmått inkluderas simultant, tyder på att deras effekter är oberoende av storleksdimensionen. De fångar därmed underliggande mekanismer som inte fullt ut rymms inom storleksbegreppet.

Sammantaget pekar resultaten mot att H4:s grundläggande teoretiska intuition om att bolag som möter ett bredare informationstryck är mer benägna att tillämpa frivillig transparens får stöd. Hypotesformuleringen behöver dock omformuleras. Det är inte börsvärde som fångar detta tryck. Det är i stället en kombination av ägarstruktur (genom insynsägande) och bolagsmognad (genom antal år på börsen) som gör det. Resultatet kan ses som en modifikation av Broberg et al. (2010):s slutsatser snarare än ett motbevisande av dem. Studien visar att redovisningsforskning kring storlek och transparens kan vidareutvecklas genom att operationalisera bolagsspecifika incitament kopplade till frivillig informationsgivning. Detta görs utifrån de strukturella egenskaper som faktiskt styr hur det utrymme IAS 38 lämnar öppet utnyttjas av enskilda bolag.

7 Slutsats

Studien har undersökt i vilken utsträckning bolagsstorlek och ägarstruktur förklarar svenska börsnoterade teknikbolags redovisning av utvecklingsutgifter enligt IAS 38, med avseende på graden av aktivering, av- och nedskrivningstakten samt valet att särredovisa kostnadsförda FoU-utgifter. Genom fyra hypoteser, prövade på ett urval av 32 bolag inom informations-teknologisektorn under perioden 2020–2025, har sambandet mellan storlek och redovisningsbeteende belysts från flera kompletterande vinklar. Det övergripande svaret är att storlek, så som den normalt operationaliseras genom börsvärde, spelar en betydligt mindre och mer komplex roll än vad studiens egna hypoteser förutsatte.

De två första hypoteserna, som med utgångspunkt i signalteorin förväntade sig att mindre bolag i högre grad aktiverar sina utvecklingsutgifter, fick inget stöd. Varken börsvärde som kontinuerligt mått eller segmenttillhörighet som kategorisk indelning kunde förklara variationen i aktiveringskvoten på ett statistiskt säkerställt sätt. Antagandet att kapitalmarknadsberoende mindre bolag systematiskt skulle använda aktivering som en tillväxtsignal bekräftas därmed inte i en svensk kontext.

Den tredje hypotesen som behandlar redovisningskonservatism förkastas. Sambandet mellan börsvärde och av- och nedskrivningstakt är robust negativt i samtliga specifikationer, alltså motsatt hypotesens initiala förutsägelse. Resultatet visar att större bolag har en lägre av- och nedskrivningstakt än vad små bolag gör. Detta kan förstås som att de har tydligare kontrollsystem för att redan vid aktiveringstillfället bedöma vilka projekt som uppfyller kriterierna i IAS 38. Det institutionella tryck hypotesen byggde på finns dock kvar i materialet, men operationaliseras genom ägarspridning snarare än genom börsvärde.

Studiens fjärde hypotes får stöd för sin teoretiska intuition men inte för sin operationalisering. Börsvärdets signifikans i grundmodellen försvinner så fort något alternativt storleksmått inkluderas, medan insideräggande och år på börsen framträder som de tydligaste prediktorerna i den fullständiga modellen. Att ett högre insynsägande minskar sannolikheten för särredovisning av kostnadsförda utvecklingsutgifter ger stöd åt ett agentteoretiskt resonemang där behovet av att kommunicera transparent avtar när äggande och kontroll sammanfaller, medan ett positivt samband med tid sedan börsnotering ligger i linje med en neoinstitutionell mognadseffekt.

7.1 Studiens forskningsbidrag

Det mest centrala bidraget ligger emellertid inte i den enskilda hypotesprövningen, utan i vad mönstret som helhet säger om storleksbegreppet. Resultaten bekräftar

studiens utgångspunkt att storlek inte är ett entydigt begrepp och att valet av mått är avgörande för vilka slutsatser som kan dras. Börsvärde, det i särklass vanligaste storleksmåttet, visade sig bära förvånansvärt lite förklaringskraft, medan den dimension som fångar bredden av extern granskning och ägande genomgående gjorde det. Storlek spelar med andra ord roll, men inte den marknadsvärderade storleken och inte på det enhetliga sätt som hypoteserna antog. Den neoinstitutionella mekanism som studien byggde på får därmed ett visst stöd, men den operationaliseras mer träffsäkert genom ägarstruktur än genom storlek i traditionell mening. För svenska teknikbolag tycks redovisningen av utvecklingsutgifter därför formas mindre av hur stort ett bolag är och mer av hur brett och utspritt dess ägande är.

7.2 Förslag på vidare forskning

Studiens resultat belyser flera intressanta riktningar för fortsatt forskning. Först och främst skulle ett större urval, som omfattar fler sektorer alternativt en längre tidsperiod, vara intressant. Det skulle öka den statistiska kraften och möjliggöra mer generaliserbara slutsatser. Eftersom ägarstruktur framträdde som den mest betydelsefulla förklaringsfaktorn vore det också värdefullt att samla in fullständiga tidsserier för insynsägande, vilket skulle göra det möjligt att analysera hur förändringar i ägandet inom enskilda bolag påverkar redovisningsbeteendet över tid snarare än enbart skillnader mellan bolag.

Ett annat naturligt förslag på vidareforskning av denna studie skulle kunna vara att komplettera resultatet med en kvalitativ ansats. Genom kompletterande intervjuer med intressenter såsom ekonomichefer och revisorer skulle insikterna i de bedömningar som ligger bakom besluten att aktivera, skriva av eller särredovisa utvecklingsutgifter bli mer grundliga. En sådan ansats skulle kunna belysa varför ägarstruktur tycks spela en större roll än storlek, och därmed fördjupa förståelsen av hur det bedömningsutrymme som IAS 38 lämnar faktiskt utnyttjas i praktiken.

Käll- och litteraturförteckning

Tryckta källor

Alvesson, M. & Spicer, A. (2019). Neo-Institutional Theory and Organization Studies: A Mid-Life Crisis? *Organization Studies*. uppl. 40 (2), s. 199-218.
<https://doi.org/10.1177/0170840618772610>

Ball, R. & Shivakumar, L. (2005). Earnings quality in UK private firms: comparative loss recognition timeliness. *Journal of Accounting & Economics*. uppl. 39 (1), s. 83-128.
<https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2004.04.001>

Basu, S. (1997). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal of Accounting & Economics*. uppl. 24 (1), s. 3-37.
[https://doi.org/10.1016/S0165-4101\(97\)00014-1](https://doi.org/10.1016/S0165-4101(97)00014-1)

Bliss, J.H. (1924). Management Through Accounts. *The Ronald Press Company*.

Brasch, A., Eierle, B. & Jarvis, R. (2022). Capitalising or Expensing Development Costs?– Mixed Methods Evidence on the Determinants and Motives of the Accounting Policy in the context of UK Private Companies. *Accounting in Europe*. uppl. 19 (3), s. 363-396.
<https://doi.org/10.1080/17449480.2022.2049327>

Broberg, P., Tagesson, T. & Collin, S-O. (2010). What explains variation in voluntary disclosure? A study of the annual reports of corporations listed on the Stockholm Stock Exchange. *Journal of Management & Governance*. uppl. 14, s. 351-377.
<https://doi.org/10.1007/s10997-009-9104-y>

Bryman, A. & Bell, E. (2015). Företagsekonomiska forskningsmetoder. *Liber*. Uppl. 5.

Dang, C., Li, Z. & Yang, C. (2018). Measuring firm size in empirical corporate finance. *Journal of Banking & Finance*, uppl. 86, s. 159-176.
<https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2017.09.006>

Dinh, T., Eierle, B., Schultze, W. & Steeger, L. (2015). Research and Development, Uncertainty, and Analysts' Forecasts. *Journal of International Financial Management & Accounting*. uppl. 26 (3), s. 257-293.
<https://doi.org/10.1111/jifm.12029>

Hauke, J. & Kossowski, T. (2011). Comparison of Values of Pearson's and Spearman's Correlation Coefficients on the Same Sets of Data. *QUAESTIONES GEOGRAPHICAE*, uppl. 30 (2), s. 87-93.

<https://doi.org/10.2478/v10117-011-0021-1>

Kobayashi, Y., Takayasu, H., Havlin, S. & Takayasu, M. (2021). Robust characterization of multidimensional scaling relations between size measures for business firms. *Entropy*, uppl. 23 (2), s. 1-33.

<https://doi.org/10.3390/e23020168>

Spence, M. (1973). Job Market Signaling. *The Quarterly Journal of Economics*. uppl. 87 (3), s. 355-374.

<https://doi.org/10.2307/1882010>

Verrecchia, R.E. (2001). Essays on disclosure. *Journal of Accounting & Economics*. uppl. 32 (1-3), s. 97-180.

[https://doi.org/10.1016/S0165-4101\(01\)00025-8](https://doi.org/10.1016/S0165-4101(01)00025-8)

Watts, R.L. (1977). Corporate Financial Statements, A Product of The Market and Political Process. *Australian Journal of Management*. uppl. 2 (1), s 53.

<https://doi.org/10.1177/031289627700200104>

Wooldridge, J.M. (2013). Introductory Econometrics: A Modern Approach. *South-Western*. Mason. uppl. 5

https://cbpbu.ac.in/userfiles/file/2020/STUDY_MAT/ECO/2.pdf

Wu, K. & Lai, S. (2020). Intangible intensity and stock price crash risk. *Journal of Corporate Finance*. uppl. 64.

<https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2020.101682>

Wyatt, A. (2005). Accounting Recognition of Intangible Assets: Theory and Evidence on Economic Determinants. *The Accounting Review*. uppl. 80 (3), s, 967-1003.

<https://doi.org/10.2308/accr.2005.80.3.967>

Wyatt, A. (2008). What financial and non financial information on intangibles is value-relevant? A review of the evidence. *Accounting and Business research*. uppl. 38 (3), s. 217-256.

<https://doi.org/10.1080/00014788.2008.9663336>

Andra källor

Balans. (2024). IAS 38 behöver göras om från grunden:

<https://tidningenbalans.se/artikel/ias-38-behoover-goras-om-fran-grunden>

Eurostat. (2025). R&D expenditure:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=R%26D_expenditure.

EY. (2026). Utvecklingsutgifter – hur funkar det?:

https://www.ey.com/sv_se/insights/assurance/utvecklingsutgifter-hur-funkar-det

FAR (2024). IAS 38 Immateriella tillgångar. Stockholm: FAR.

<https://www.faronline.se/dokument/ifrs/ias/ias0038/>

Nasdaq. (2021). Listing Transfer Guide: From Nasdaq First North Growth Market to the Nasdaq Stockholm Main Market:

https://www.nasdaq.com/docs/2021/10/14/Listing_Transfer_Guide_to_Nasdaq_Stockholm_2021.pdf

OECD. (2024). Gross domestic spending on R&D:

<https://www.oecd.org/en/data/indicators/gross-domestic-spending-on-r-d.html>

PRV. (2025). Sverige fortsatt världsledande inom immateriella tillgångar:

<https://www.prv.se/sv/om-oss/nyheter/wipo-investment-highlight/>

Appendix

Appendix A

Appendix A1: Företag som ingår i studien, sorterade per börssegment

#	Företag
<i>Large Cap</i>	
1	Addnode Group AB
2	Hexagon AB
3	HMS Networks AB
4	Mycronic AB
5	Sinch AB
6	Telefonaktiebolaget LM Ericsson
7	Truecaller AB
8	Vitec Software Group AB
9	Yubico AB
<i>Mid Cap</i>	
10	Acast AB
11	Cint Group AB
12	Dustin Group AB
13	Dynavox Group AB
14	Enea AB
15	Ependion AB
16	Lime Technologies AB
17	NCAB Group AB
18	Net Insight AB
19	NOTE AB
<i>Small Cap</i>	
20	Anoto Group AB
21	Fingerprint Cards AB
22	Formpipe Software AB
23	Garo AB
24	Image Systems AB
25	MySafety Group AB
26	Precise Biometrics AB
27	Pricer AB
28	Sensys Gatso Group AB
29	Sivers Semiconductors AB
30	Sleep Cycle AB
31	Tobii AB
32	TradeDoubler AB

Not. Tabellen visar de 32 bolag som ingår i studiens urval, fördelade på nio large cap-bolag, tio mid cap-bolag och tretton small cap-bolag. Segmenttillhörighet är hämtad per 2025-12-31.

Bilagor

Promptar Generativ AI

Tabell 11: Använda promptar

Nr	Prompt
1	Gör en tabell i latexkod utifrån bifogad bild av R output XYZ.
2	Ge feedback på bifogat stycke XYZ.
3	Ge förslag på omformulering av följande mening/resonemang XYZ.
4	Hitta stavfel, syftningsfel och andra grammatiska fel i XYZ.
5	Hur kan vi förbättra tabellerna i resultatet så att vi inte behöver hänvisa till appendix?
6	Byt så att raderna blir kolumner i bifogat excelark.
7	Infoga bifogad data i det andra bifogade datasetet med tom kolumn.
8	Ge förslag på disposition i analyskapitlet.
9	Ge förslag på hur bakgrunden kan förbättras?
10	Ge förslag på hur problematisering kan förbättras?
11	Ge förslag på disposition för insitutionalian.
12	Ge förslag på hur insitutionalian kan förbättras?
13	Ge förslag på hur disposition för metodkapitlet.
14	Här är vårt kandidatarbete, nästan klart (saknar sammanfattning, abstract, förord, intern validitet och hantering av saknad data). Vad borde vi förbättra med de delar vi skrivit?
15	Hur gör jag multi-tabellerna i resultatet större?
16	Hur hade du lagt upp avsnitt 6.1 i uppsatsen? Bakgrund och problematisering är inte i sin slutgiltiga rendering.
17	Kan du göra ett tabell i latexkod för appendixet i uppsatsen som presenterar alla företag som ingår i bifogat excelark och kategorisera dem utifrån vilket storlekssegment de tillhör?
18	Hjälp mig omformulera bifogad text så att den blir mer läsvänlig.
19	Här är vårt kandidatarbete, nu återstår det att göra de sista finjusteringarna. Kan du ta fram förbättringspunkter så att vi kan åtgärda de återstående problemen?